

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 5/340 | GODINA XXXIII | CIJENA 10 KN

SVIBANJ 2014.

**SAKRAMENTI - VIDLJIVI BOŽJI
ZNAKOVI**

Poštovani čitatelji,

pred vama je svibanjski broj našega lista Ladonje. I ovaj broj želi dati svoj doprinos ljepoti mjeseca svibnja. Svi mi, koji smo imali priliku odrastati u vjerničkom okruženju, pamtimos ovaj mjesec po svibanjskim pobožnostima, po ljepoti marijanskih pjesama, po mirisu i svežini svibanjskoga cvijeća.

Lijepo se podsjetiti da je mjesec svibanj posvećen Mariji, pa i u duhu vazmenoga vremena, koje još uvijek traje, imamo pred sobom lik Blažene Djevice Marije. Vidimo u njoj uzor vjere, postojanosti i pouzdanja u Boga, a to nam je u ovom času itekako potrebitno.

Ljepotu vazmenog vremena upotpunjavaju i mnoga slavlja primanja sakramenta, poglavito pričestni i krizme. I koliko god smo mi ljudi koji put spremni gledati sve samo običajno i folklorno, treba primijetiti da nas upravo oni najmlađi uvijek iznova oduševe svojom otvorenosću, neposrednošću, jednostavnosću i radošću kojima primaju sakramente, posebno ispovjedi i pričestni.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulsko biskupije

Glavni urednik:

Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika:

Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Ana Cvitan, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovica: SV. PRIČEST u Bermu 2014. (Foto-centar Pazin)

VILIM GRBAC

ili na ponašanje onih koji primaju sakramente. Bilo bi korisnije razmisliti o tome kako će ja svojim primjerom i ponašanjem doprinijeti da ti mladi ljudi u meni vide dobar primjer kršćanskoga života. Mogu li doprinijeti tome da se svi oni, koji primaju sakramente, osjećaju ponosni jer su pristupili obitelji kršćana, da su postali živi članovi zajednice koja slijedi Isusa Krista. Nadam se da su i naši roditelji shvatili svoju nezamjenjivu ulogu u tome. U protivnom bit će teško objasniti djetetu kako je lijepo ići na ispovijed, a oni sami za to odavno nisu našli ni volje ni vremena. Još će biti teže objasniti važnost pričesti i sudjelovanja na sv. misi ako im u tome nisu spremni pomoći svojim primjerom.

Zbog svega toga vjerujem da ćemo i ovo vrijeme milosti svi mi shvatiti odgovorno i ozbiljno. Nadam se da nam u tome može pomoći i Ladonja. Svima koji u ovom vremenu primaju sakramente, njihovim roditeljima i župnim zajednicama, od srca čestitamo.

Možemo primijetiti kako Bog upravo njih, djecu, nadahnjuje i potiče da na pravi način pristupaju sakramentima, iako ne razumiju svu njihovu teološku dubinu. Vjerujemo da Bog i na taj način djeluje na one koji primaju sakramente, i više od onoga koliko su primatelji svjesni. Stoga djeca, koja primaju sakramente, doista nisu samo ukras naših crkava i naših župa, oni su znak Božjeg djelovanja i Božje prisutnosti. Ta djeca donose sakrament u svoje domove, svoje kuće, u svoje obitelji. Stvarno vjerujemo da slavlje prve pričesti ili potvrde nije samo lijep događaj u crkvi i za obiteljskim stolom, već Bog tako želi djelovati u našim obiteljima. Duh Božji želi im donijeti više ljubavi, poštovanja i dobrote, želi ojačati vjeru i probuditi nadu. Zbog svega toga, za nas su ta slavlja poziv na odgovornost. Hoćemo li te prigode iskoristiti za buđenje vjere i vjerskoga života u našim župnim zajednicama tako da svi oni, koji pristupaju euharistijskom stolu, dožive i nas kao veliku obitelj koju okuplja Isus Krist i koja nastoji ići Njegovim putem? Ako to tako shvatimo, onda nitko ne može reći da ga se to ne tiče. Onda nije dovoljno samo promatrati sa strane i davati primjedbe, ili na tijek slavlja, ili na izgled,

U spomen na o. Daniela Hekića

Sveti PETAR U ŠUMI Već nekoliko godina, svake korizmene nedjelje, u selu Gljušići – župa Sveti Petar u Šumi, održava se Križni put „Stopama o. Danijela Hekića“, u spomen na franjevca rodom iz tog mesta, koji je zbog bolesti dugo godina bio nepokretan i u velikim bolovima. Dugu i duboku patnju prikazao je kao žrtvu za posvećenje svećenika i obraćenje grešnika, za spasenje njihovih duša. Križni put održava se duž 4 kilometra duge staze od rodne kuće o. Danijela do mjesta Veli brig, poljskim putovima između oranica i vinograda, kojima je kao dječak prolazio o. Danijel. Ideju je prvotno pokrenuo 2009. godine pavlin o. Alen Kiš, a nastavili su je svi redovnici koji su se nakon toga izmjenovali u supertarskom pavlinskom samostanu. O. Danijel Hekić rođen je 22. lipnja 1926. od oca Franje i majke Andeleta, koji su imali devetero djece. Godine 1945. stupio je u novicijat u franjevačkom samostanu u Veneciji, za svećenika je zaređen 1952. godine, ali mladu misu zbog političkih prilika nije slavio u rodnom Svetom Petru u Šumi. Aktivan je bio svega tri godine: u Veroni (1952. – 1953.), Trstu (1953. – 1954.), Trevisu i Cittadelli (1954. – 1955.). U Trevisu se suočio sa svojom bolešću. No, to ga nije sprječilo da ostane blizak ljudima i ubrzo je postao traženi ispojednik i duhovnik.

Na glasu svetosti

Godine 1981. seli u franjevačku Kuću Presvetog Srca u mjestu Saccolongo. K njemu se slijevaju rijeke hodočasnika, on ih prima, tješi, blagoslivlja, ispovijeda, lijeći duševne rane. I kada tijekom vremena, slijedom napredovanja svoje bolesti, više ne može ni govoriti, ljudi nastavljaju dolaziti jer osjećaju ohrabrenje od same njegove prisutnosti, a on, onako bespomoćan u svojoj patnji, poput Krista na križu, upravo po tom životnom svjedočanstvu, najsnažnije ljudima donosi Krista. Preminuo je, na glasu svetosti, 26. rujna 2009. Njegov brat, o. Barnaba, također franjevac, predsjednik Skotističkog povjerenstva Papinskog sveučilišta Antonianuma u Rimu, rekao je za njega: »Istina je da su mnoge osobe koje su bile kod moga brata promijenile način života. Neki kažu da su ozdravili.«

I jedna zanimljivost: govori se da nigdje nema toliko djece krštene imenom Daniela/Daniel kao što je to oko Padove jer kažu da je o. Daniel posebno usrdno molio za parove s problemima neplodnosti, koji su kasnije, u znak zahvalnosti, davali djetetu njegovo ime. (G.K.)

TIJELO NA NEBU

NIKOLA MLADINEO

Nakon uskrsnuća, Isus se tijekom četrdeset dana u više navrata ukazivao, najprije ženama, pa Petru, potom dvanaestorici, zatim raznim grupama učenika te čak jednom i pred pet stotina ljudi odjednom (usp. 1Kor 15,5-8). Događalo se to na raznim mjestima: kod njegova groba, u Dvorani Posljednje večere, na putu za Emaus, u Galileji na gori i na obali jezera te na Maslinskoj gori u Jeruzalemu. Evandjelja opisuju neka od tih ukazanja povezujući ih s poslanjem navještanja Radosne vijesti po cijeloj zemlji, kao što nalazimo, na primjer, kod Mateja i Marka (Mt 28,16-20; Mk 16,9-14). Među ovim izvještajima posebno teološko značenje zauzima ono koje Luka donosi ukratko u svom evandjelu, a potom poduze u Djelima apostolskim (Lk 24,50-53; Dj 1,6-11). Radi se o Isusovu "posljednjem" ukazanju apostolima pri čemu oni svjedoče o Njegovu tjelesnom uzašašću na nebo. Mjesto je ovog konačnog uzašašća Jeruzalem, i ne može biti nigdje drugdje, jer je Jeruzalem "poprište" svih temeljnih događaja koji sačinjavaju Radosnu vijest – Kerigmu. Krist je u Jeruzalemu bio predan, mučen, raspet, umro, pokopan, uskrsnuo, ukazao se učenicima, uzašao na nebo i odasao dar Očev, Duha Svetoga.

Ono što otajstvo Uzašašća najviše ističe jest Isusov uzlazak na nebo u tijelu. Ne radi se, dakle, samo o pukom povratku u "prvobitno stanje" Njegova božanstva prije utjelovljenja. Isus Krist od trenutka uzašašća tjelesno trajno prebiva na nebu.

Uzašašća tjelesno trajno prebiva na nebu. Iako proslavljen, radi se ipak o tijelu, ljudskom tijelu koje povrh svega nastavlja nositi ožiljke čavala na rukama i nogama te kopinja na boku. Stari bizantinski tropar govori riječima Pisma o "čuđenju" anđela, pred Isusovim slavnim uzlaskom, koji pitaju: "Tko je taj Kralj slave?" Dobivaju odgovor: "Gospodin, silan i junačan, Gospodin silan u boju! Podignite, vrata, nadvratnike svoje, dižite se, dveri vječne, da unide Kralj slave!" (Ps 24,8-9) Potom opet pitaju parafrazirajući riječi proroka Izajie (usp. Iz 63,1-19): "Zašto je crvena tvoja haljina i odijelo kao u onog koji gazi u kaci?" "To je onaj koji dolazi iz Edoma, iz Bosre – to jest iz tijela – u haljinama crvenim, kao Bog sjedi zdesna Veličanstva i poslao nam je Duha Svetoga da spasi i vodi naše duše!" O važnosti poistovjećivanja utjelovljenog Isusa i proslavljenog Krista svjedoči sv. Pavao u Poslanici Efežanima: "Ono 'uzađe' – što drugo znači doli to da i siđe u donje krajeve, na zemlju? Koji siđe, isti je onaj koji i uzađe ponad svih nebesa da sve ispuni." (Ef 4,9-10)

Starog zavjeta o Božjem ustoličenju, naprimjer, Psalam 47: "Uzlazi Bog uz klicanje, Gospodin uza zvuke trublje. Pjevajte Bogu, pjevajte, pjevajte kralju našemu, pjevajte! Jer on je kralj nad zemljom svom, pjevajte Bogu, pjevači vrsni! Bog kraljuje nad narodima, stoluje Bog na svetom prijestolju. Prvaci se pribiru poganski k narodu Boga Abrahamova. Božji su svi vlastodršci zemlje, nad svima on je uzvišen." (Ps 47,6-10) Krist je svojim uskrsnućem postavljen kao Gospodar – Krios – on je Svevladar i u njemu nalaze jedinstvo pogani i izraelski narod. Važan paralelizam nalazimo u proroka Ezekijela u opisu Božje Slave (Prisutnosti) koja postupno napušta Hram uoči njegova zauzeća i uništenja od strane Nabukodonosora: "Slava se Gospodnja vinu iz grada i zaustavi se na gori, istočno od grada." (Ez 11,23) Prema židovskoj predaji Božja je Prisutnost tri i pol godine ostala iznad Maslinske gore pozivajući jeruzalemski puk na obraćenje: "Tražite Gospodina dok se može naći, zovite ga dok je blizu!" (Iz 55,6) Ostavši bez odgovora, vinula se k nebesima i nikad više nije sišla ponovno prebivati među ljudima kao nekad u Svetinji nad Svetinjama. Tada se Nebo zatvorilo pred grijesima ljudi i njihovim tvrdokornim odbijanjem. Ali za Isusom nebo se nije zatvorilo! Svojim tijelom On ostavlja otvoren pristup Bogu i nakon deset dana šalje Duha Svetoga, Božju Prisutnost, koja prebiva ne više u Hramu nego u našim srcima. Uzašašće je stoga neodvojivo od Duhova.

U Kristovu uzašašću nalazimo ispunjenje brojnih pjesničkih tekstova

VODE KRŠTENJA

✉ LUKA PRANJIĆ

Voda je nešto sasvim obično i uobičajeno. Svi smo mi svakodnevno u doticaju s vodom na najrazličitije načine, ona je sveprisutna u našem životu, ipak, jednom je naš susret s vodom bio izvanredan, neponovljiv i sudbonosan. Jedan je naš susret s vodom obilježio naše živote, ne zbog toga što je ta voda bila posebna, već zbog okolnosti koje su bile posebne. Taj čudesni susret s običnom vodom dan je našega krštenja. Pogledajmo kome je još jedan susret s vodom bitno odredio život.

Noino krštenje – uranjanje

Svi znamo priču o Noi i općem potopu iz Knjige Postanka. I on se susreo s vodom na jedan čudesan način. Voda, počelo života, za Nou je značila smrt, a suha zemlja život. Plutajući na arci, gledao je smrti u oči, bio je okružen njome, ona mu je prijetila, ali ga nije dotakla.

Krštenje – uranjanje Izraelaca

Židovski narod po uzmicanju voda Crvenoga mora biva oslobođen, prelazi iz ropstva u slobodu. Njima voda postaje suradnica i osloboditeljica. Ova voda, potopivši Egipćane, porobljuje porobljivače, a oslobađa porobljene.

Naamanovo krštenje – uranjanje

Naaman, gubavac, o kojem nam priču donosi 2. Knjiga o kraljevima, izvršavajući zapovijed proroka Elizeja da se okupa u vodama Jordana, biva izlječen od opake gube. Gubavce su u ono vrijeme zvali "hodajući mrtvaci", društvo ih je nametnutom izolacijom još za života pokopalo, a i sam ishod bolesti bila je, gotovo sigurno, smrt. Taj, dakle, Naaman, susreće se s vodom koja ga regenerira (re – generira), ponovno rađa za zajednicu, odnosno, zajedništvo.

Ivanovo krštenje – uranjanje

Ivanov je krst, po svjedočanstvu evanđelista, krštenje na obraćenje; susret s vodom u želji za promjenom života, u pokajanju i u nadi da Bog prašta grijehu.

Isusovo krštenje – uranjanje

Kada ovdje govorim o Isusovu krštenju, ne mislim na ono u Jordanu. Sam Gospodin reče: "Možete li se krstiti krstom (krštenjem) kojim se ja krstim?" (Mk 10, 37) Na drugome pak mjestu veli: "Krstom (krštenjem) mi se krstiti i kakve li muke za me dok se to ne izvrši!" (Lk 12, 50). Dakle, Isusovo je krštenje križ i smrt! Isus uranja u smrt. Ali gdje je voda? Nema je, za Isusa je nema. Traži je govoreći "žedan sam", ali

je ne dobiva, ne dobiva je, ali je daje: "Kad mu otvoris kopljem bok, s krvljui je i voda navrla." Evo vode!

Krštenje u ime Isusovo

Uskrsli Isus, pobjednik smrti, kršten – uronjen u smrt, a sada živ, zapovijeda učenicima: "Idite i krstite – uronite sve narode u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Mi smo uronjeni u ime Isusovo, a ono židovima označava osobu! Mi smo, dakle, uronjeni u osobu, a samim time i u narav, Isusa Krista. Mi smo KRISTeni – oKRISTeni i uKRISTeni, mi smo KRŠTENI. Mi smo, kao i Noa, po vodi našega krštenja okruženi smrću, smrt nam prijeti, ali nas se ne dotiče. Mi po vodi krštenja, zajedno s Isusom u smrt Njegovu uranjam, s njim smo suukopani, ali s njim i izranjam na novi život. I nama, kao i Izraelcima, ova voda postaje suradnica i osloboditeljica; ona porobljuje progonitelja – đavlja, a oslobađa nas koji smo bili pod njegovim ropstvom. Mi, koji smo kršteni, poput Naamana, po krsnoj vodi bivamo re – generirani, iznova rođeni i osposobljeni za zajedništvo. Naše krštenje nadilazi i dopunja Ivanovo jer ne samo da se nadamo oproštenju grijeha već to oproštenje i dobivamo. U Krista smo se krstili, Krista smo obukli, aleluja!

Kanonizacija dobrote i ljudskosti

 JOSIP GRBAC

Ima mnogo papa koji su zaslužili biti uzdignuti na čast oltara. Sjetimo se kako je Lav XIII. svojom enciklikom „Rerum novarum“ učinio povijesni iskorak i ukazao na neprihvatljivo stanje siromaštva i iskorištavanja ondašnjeg radništva te time postavio temelje društvenog nauka Crkve. Ili kako je papa Pio XII. svojim nagovorima postavio temelje današnjem nauku Crkve o nekim važnim pitanjima u svezi s brakom, obitelji, ljudskom spolnošću, bioetikom. Ili veliki Pavao VI. koji je zaslužan da su se ostvarili zaključci Drugog vatikanskog sabora i da se dogodila povijesna reforma Crkve i njezina odnosa sa svijetom. Svi oni imaju povijesne zasluge. Zašto su onda papa Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. „odabrani“ za proglašenje svetima?

Razlozi kanonizacije

I ova dvojica svetih papa imaju svoje povijesne zasluge. Ivan XXIII. pokrenuo je Koncil, spriječio treći svjetski rat tako što je intervenirao u kubanskoj krizi. Ivan Pavao II., svojom neumornom misionarskom energijom, učinio je Crkvu i papinstvo prisutnjima u cijelom svijetu. Svojim zaslugama u demokratizaciji svijeta nametnuo se kao prepoznatljiv i priznat moralni autoritet, kako među kršćanima, tako i u ostalom dijelu čovječanstva. Dugo bismo mogli nabrajati političke, socijalne i druge zasluge ove dvojice velikih papa. Sve ove zasluge, međutim, nisu bile u prvom planu, kako tijekom samog procesa dokazivanja svetosti, tako ni tijekom završnog čina velebne kanonizacije u Rimu. Umjesto povijesnih, prevagnule su vrijednosne kvalitete, kao što su njihova dobrota i ljudskost. I jedan i drugi ostvarili su jedan velebni i temeljni zadatak koji jest ili bi trebao biti prioritetan u Crkvi: učiniti da svaki čovjek diljem svijeta, u bilo kakvoj se situaciji našao, u bilo kakvoj nevolji, osjeti solidarnost Crkve, cijele Crkve, od Vrhovnog Pastira pa do svakog vjernika laika.

Branitelji čovjeka

Ovo je bio zaista povijesni iskorak. Povijest Crkve na mnogo načina pokazuje solidarnost Crkve s najpotrebnijima. Sjetimo se samo da su u okrilju Crkve nastale bolni-

ce, prihvatališta, da je njezinom zaslugom ukinuto ropstvo, da je ona pokrenula prve humanitarne udruge. No, često su to bile sporadične akcije, djelo pojedinih grupa ili institucija, često se radilo o potrebi da se „zakrpaju rupe“ tamo gdje je država zakazala. Osim toga, ovakvi su angažmani Crkve nerijetko bili prožeti političkim ciljevima pojedinaca i grupa, pri čemu se sav taj angažman Crkve promatrao više kao politički ili gospodarski, a ne evandeoski motiviran. Ova dvojica papa ukazala su na to da je briga Crkve za najpotrebnije ne samo taktičko nego bitno strateško pitanje Crkve. Biti na strani onih koji su životno zakinuti, u bilo kakvom smislu riječi, jednostavno znači biti vjeran Evandelju. Ako postoji neka specifična evandeoska krepost ili vrijednost, to je ona koja nalaže da se ova solidarnost s najpotrebnijima čini bez ograničenja. Ivan XXIII. svojim posjetom rimskom zatvoru ili Ivan Pavao II. svojim hrabrim i dramatičnim apelima u korist čovjeka, kako pred vodećim svjetskim političarima i ekonomistima, tako pred masama vjernika, zaslužuju onaj naslov koji najbolje oslikava zašto ih Crkva proglašava svetima: zaslužili su naslov „defensor hominis“, bili su branitelji čovjeka.

Pitanje opstanka

Zato nije čudno što je njihova kanonizacija izazvala oduševljenje diljem svijeta. Moderni čovjek, bio on vjernik ili ne, osjeća da se na toj karti, karti obrane čovjeka, igra „poker“ budućnosti čovječanstva. Braniti čovjeka kao absolutnu vrijednost nije civilizacijsko pitanje, nije samo pitanje formalnog poštivanja ljudskih prava, nije isključivo pitanje kršćanske etike. To je jednostavno pitanje opstanka sviju nas. Zato nije čudno da su ovom kanonizacijom bili oduševljeni i pripadnici ostalih konfesija, ali i ljudi koji se deklariraju agnosticima i ateistima. Ovim činom kanonizacije Crkva je željela dati recept naše budućnosti koji nema alternative. Pred ovom činjenicom može ostati indiferentan samo netko kome pogled ne seže dalje od vlastita nosa ili dubine vlastita džepa. Nije se radilo samo o jednom činu nagrađivanja dvojice velikana za djela koja su učinili, kao što je to, na-

primjer, dodjela Nobelove nagrade. Radilo se o činu koji je uspio ujediniti svijet oko jednog projekta u korist čovjeka. Jer moramo priznati da se gotovo svi veliki projekti modernoga svijeta, unutar Europske unije i izvan nje, bave novim svjetskim poretkom, zaštitom raznih lobija ili interesa, pitanjima političke ili gospodarske prevlasti u raznim dijelovima svijeta, a najmanje imaju u vidu elementarne egzistencijalne potrebe milijuna ljudi koji ostaju izvan svih računica i egoističnih interesa.

Kanonizacija i hrvatska stvarnost

Jednom riječu, dvojica papa proglašena su svetima jer su svoje pontifikate radikalno i prvenstveno stavili u službu obrane elementarnih vrijednosti koje mi obično zovemo biblijskim vrijednostima. To nisu isključivo kršćanske vrijednosti nego općeljudske. Izgleda da ovu činjenicu nisu shvatili uvijek dežurni „dušobrižnici“ hrvatske relativističke zbilje. Kada je nedavno novi rektor Zagrebačkog sveučilišta rekao kako će se zalagati za neke vrijednosti koje su duboko ukorijenjene u Bibliji, mislio je na pitanja obrane čovjeka, njegova dostanstva, pitanje ljudskog i solidarnog ophodenja među ljudima, mislio je, dakle, na one vrijednosti zbog kojih se dogodila ova kanonizacija. Nekim dežurnim „kritizerima“ to je zasmetalo, a slično je reagirao i nadležni ministar. Njemu i sličnima ove se vrijednosti ne uklapaju u njihove „maestralne“ modele odgoja u hrvatskim školama. Postavlja se stoga logično pitanje: zašto nekim u Hrvatskoj smetaju ove biblijske, tj. općeljudske vrijednosti? Nemoguće je da netko ne vidi kako su one upravo hitno potrebne hrvatskom društvu. Ako to netko ne vidi, onda je nesposoban odgovorno se brinuti za opće dobro u Hrvatskoj. Ako to vidi i zna, a svjesno niječe ili kompromitira ljudе i pokušaje koji to žele ostvariti, onda je zlonamjeran i sustavno radi protiv općeg dobra i naroda u Hrvatskoj.

ŽUPA GOSPE OD SNIJEGA - MATERADA

PRIPREMILI: MIRKO VUKŠIĆ I ŽELJKO MRAK

Veoma sam zahvalan Svemušćem Bogu na iskustvu ovih misija, a vidim i osjećam to i kod svih župljana koji su sudjelovali. Radost vjere i blizine Isusa Krista obuzela je sve koji su bili nazočni i otvorili se djelovanju Duha Svetoga. Plodovi su vidljivi i nadam se da će potrajati i umnažati se u našim župama... Razumio sam da svaki put kad iskreno svjedočimo Isusa i nosimo ga u svom srcu, plodovi se moraju vidjeti. To je došlo do izražaja baš u ovim misijama jer su to bili mladi svećenici: jednostavni, govorili su ljudima o svojim problemima, lutanjima prije obraćenja, o svom traženju Boga

Romeo Koronica predaje biskupu poklon

i neizmjernoj radosti i punini kad su ga našli, i to su htjeli podijeliti s nama. Vidio sam to u licima župljana, a naročito mlađih koji su bili na misijama. (vlč. Mirko Vukšić)

Župa Materada

Župa Materada smještena je između dvaju gradova, Umaga i Buja. Pripada Općini Umag i stalno je gravitirala Umagu. Graniči sa župama Petrovija, Sv. Marija na Krasu, Kršete i Lovrečica. U povijesti je imala 28 naseljenih mjesta, a sada ih je ostalo samo 15. To su: Babica, Boškarija, Čepljani, Donji Picudo, Ferleti, Gornji Picudo, Grota, Juricani, Kranceti, Martinčići, Matelići, Materada, Momikija, Sošići i Vardica. Ima 6 km zračne linije do mora, a 1 km do Istarskog ipsilona koji je spaja s ostatkom Istre i Europe.

Za vrijeme župnika vlč. Miroslava Paraniaka proslavljen je 2009. godine 150. obljetnica utemeljenja župe Materada. Naine, tršćansko-koparski biskup Bartolomej Legat, sredinom 1859. piše kapelanu u Materadi Tomislavu Kraljiću da je tijekom pregovora o proglašenju Materade župom detaljno sve ispitao i izvijestio Pokrajinski knjigovodstveni ured kako Materada zadovoljava sve uvjete da postane župom. Župom Materada prvi je upravljao Antun Micetić, rođen u kuraciji Brdo koja je tada pripadala župi Momjan. Nakon njega upraviteljem župe imenovan je dotadašnji ka-

pelan Tomislav Kraljić. Tijekom povijesti župe Materade, zbog različitih okolnosti, župnik nije uvijek stanovao i upravljao župom Materada nego iz susjednih župa, najčešće Umaga. U narodu je još živo sjećanje na župnike Ivana Cicerna, Josipa Sinožića, a naročito don Vjekoslava Bafa, koji je bio 12 godina župnikom i ostavio puno dobra iza sebe. Nakon njega, pamti se mladi i radišni župnik Miroslaw Paraniak, koji je bio župnikom 11 godina te pokrenuo župu u organizacijskom i duhovnom smislu. Poslije dolaze dva župnika koji su upravljali župom tijekom kratka perioda od 6 mjeseci, ali su ostavili neizbrisiv trag svojom jednostavnosću i ljubavlju prema ljudima, don Daniel Saturi i don Pave Điko. Nakon njih u župu dolazi današnji župnik Mirko Vukšić koji kaže da je počašćen biti župnikom ove tako ponose župe i ovim dragim i jednostavnim ljudima.

U crkvenim dokumentima Materada se spominje 1521. godine. Tada je kao dio župe Umag proglašena kuracijom ovisnom o umaškom zbornom kaptolu. Crkva BDM od Snijega podignuta je 1664. godine, o čemu svjedoči natpis iznad ulaznih vrata u crkvu na kojem se spominje godina 1664. i upravitelj Materade Juraj (Zorzi) Tomica, čijom je zaslugom sagradena Crkva. Glagoljski natpisi iz 1531. i 1535. godine jasno svjedoče kako je ova crkva sagrada na temelju starije crkve. Slavenski, točnije hrvatski, doseljenici koje Venecija nakon ratova, gladi i raznih epidemija u 16. i 17. stoljeću, nastoji privući na neobrađena, populacijski

REPORTAŽA

Krizma u Materadi

Anastazija Labignan

opustjela područja, unutar svojih seoskih zajednica, uživali su određenu samoupravu kojoj je pripadalo biranje župnika koji je govorio njihovima narodnim jezikom. Crkva je više puta do sada obnavljana, ali budući da je na slabu terenu, ponovno je u lošem stanju i vapi za obnovom.

Zvonik Materade dominira ovim područjem. Vidljiv je s Ipsilonom i ulijeva neku sigurnost i nadu, ponos je svakog župljanina Materade, napose sada kad je obnovljen novom fasadom i krovom uz svesrdnu pomoć grada Umaga i dobrotom župljana Materade. Obnovljena su i elektrificirana zvona koja su dvije godine bila neispravna, a sada se daleko čuju i pozivaju ljudе na molitvu i sv. misu.

Stanovnici su Materade pošteni i radišni, navikli na razne nedaće, stoga prihvaćaju ono što im Bog dadne. Zemlja je pitoma i plodna, većinom crvenica, a na brežuljcima Matelića i okolice ima i crnice. Uz maslinike i vinograde, na ovom području uspijevaju i sve ostale poljoprivredne kulture.

Kao što je poznato, nakon 2. svjetskog rata mnogi župljeni Materade napuštaju svoj zavičaj i odlaze u Italiju ili druge prekomorske zemlje. Opisao nam je to u svojim knjigama Fulvio Tomizza, svjedok i sudionik tih zbivanja. Karakteristika Materocana je da vole svoj zavičaj, svoju župu, svoju crkvu, svoje groblje. Iako su daleko, ali srce im je u Materadi. Stoga su prisutni u svim akcijama koje naša župa poduzima, tako i sad kad smo obnavljali zvonik. Posebno se ističu oni koji žive u Trstu i okolicu.

Cijela župa Materada broji oko 700 stanovnika, a vjernika je 652. Natalitet je u trajnom padu tako da imamo sve više starijih župljana. Svake nedjelje sv. misa je u 10 sati, a radnim danom svake srijede, a nekada i ponedjeljkom ili subotom, ovisno

o ostalim dvjema župama, Kršetama i Petroviji, u kojima sam također župnik. Od 70 do 100 vjernika dolazi na sv. misu.

Uz klasičan pastoralni rad (sv. misa, ispovijedi, Krunica), u župi se održavaju, uz veće blagdane, trodnevne duhovne obnove koje uvijek privuku određen broj vjernika. Želja mi je da naši župljeni sve više produbljuju svoju pripadnost Isusu i Crkvi te da postanu radosni svjedoci u svojim obiteljima i mjestima.

FRANJEVAČKE PUČKE MISIJE

Ove godine, 30. 3. – 6. 4., u Materadi i ostalim dvjema župama bile su Franjevačke pučke misije. Tijekom osam dana sedam je franjevaca boravilo na području naših župa. Središnja župa bila je svakako Materada jer je najveća, a i u središtu. Franjevci, na čelu s fra Ivanom Matićem, zaista su ušli u sve pore naše župe. Od susreta s djecom i mladima u školama, posjeta stacionaru u Umagu, susreta s obiteljima u njihovim domovima pa do duhovnog programa svakog dana. Program bi započeo ujutro u 8 sati molitvom časoslova, jutarnje, i službe čitanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom pa nakon toga mogućnošću osobnih razgovora, duhovnih savjeta i ispovijedi. Neki od misionara odlazili bi tada u škole ili druge ustanove i na različite susrete, a ostali bi misionari ostajali u crkvi moleći i čekajući župljane.

Zatim bi zaključili prvi dio dana srednjim časom te odlazili na ručak po određenim obiteljima koje su se radosno odazvale za ugošćivanje misionara. Poslijepodne, od 15 ili 16 sati, nastavio bi se program s novim susretima te u 17 sati katehezom (navještaj) dana uz određenu temu. Zatim je slijedila molitva Krunice ili Križnog puta do mise koja bi kao središnji događaj započinjala u 18.30 sati. Nakon mise svaki bi dan bilo nešto novo. Nakon prvih dvaju dana, pone-

djeljka i utorka, kada su misionari odlazili po kućama u šest različitih obitelji koje su pozvale svoje susjede, mještane i rodbinu na druženje s misionarom i molitvu uz Riječ Božju, druge bi dane nakon mise bilo svjedočenje o pozivu i kršćanskem životu misionara franjevaca, klanjanje pred Presvetim ili posveta i procesija s kipom BD Marije Snježne. Petak je bio određen za pokorničko bogoslužje i ispovijed. Misionari su susreli različite dobne skupine župljana, djecu, mlađe, stare i obitelji. Jedne su nas večeri posjetili i mlađi iz Virovitice koji su izveli mjuzikal o životu sv. Franje Asiškog. Zadnjeg dana, u nedjelju, posjetili

Dekanski susret ministranata

Zbor mlađih Materada

REPORTAŽA

Materada - Gospa Snježna

su Materadu i mladi iz Čakovca koji su sve razveselili svojim radosnim sudjelovanjem na Euharistiji uz pjesmu praćenju gitarama. Taj zadnji dan bio je posebno svećan jer je župu posjetio otac biskup, mons. Dražen Kutleša, koji je predvodio euharistijsko slavlje i zaključio milosno vrijeme misija za župu Materada, Kršete i Petroviju.

Zahvala Bogu i razmišljanje župnika

Veoma sam zahvalan Svetomogućem Bogu na iskustvu ovih misija, a vidim i osjećam to i kod svih župljani koji su sudjelovali. Radost vjere i blizine Isusa Krista obuzela je sve koji su bili nazočni i otvorili se dje-lovanju Duha Svetoga. Plodovi su vidljivi i nadam se da će potrajati i umnažati se u našim župama. Ono što posebno želim istaći jest sljedeće. Ovakav način naviještanja Radosne vijesti, kad je prisutan ne jedan nego grupa – zajednica mlađih svećenika (koji su u ovom slučaju bili franjevcii) koji svjedoče svoju vjeru, tj. radost pripadanja Kristu, davanja Kristu svog života, posebno je dojmljiva za ljude današnjice koji nam više ne vjeruju i koji misle da pričamo pričice. Razumio sam da se svaki put kad iskreno svjedočimo Isusa i nosimo ga u svom srcu, plodovi moraju vidjeti. To je došlo do izražaja baš u ovim misijama jer su to bili mlađi svećenici: jednostavniji, koji su govorili ljudima o svojim problemima, lutanjima prije obraćenja, o svom traženju Boga i

neizmjernoj radosti i punini kad su ga našli, i to su htjeli podijeliti s nama. Vidio sam to u licima župljana, a naročito mlađih koji su bili na misijama. Ti isti mlađi, koji su me prije blijedo gledali (to sam osjećao i video u njihovim očima, kada sam im govorio o Isusu Kristu), sada sjaje od radosti i smijeha i ne prestaju pjevati... Hm hm.?????? Baš zato još ozbiljnije shvaćam kako je za jednu župu važna molitva, svjedočanstvo "odraslih u vjeri" zajedništvo braće i sestara koji stvarno vjeruju Isusu Kristu uskrslom od mrtvih i sada živom. Važno je radosno i osobno proživljeno slavljenje Euharistije... A to se ne može bez zajednice, tj. bez više malih zajednica u jednoj župi.

Zajednice u Materadi

U župi Materada (zajedno s Kršetama i Petrovijom) postojala je mala neokatekumenska zajednica koja je zbog malog broja i teškoća u prihvatanju od strane drugih prestala s radom. Želja je župnika da se na krilima misija osnuje molitvena grupa i mnogo drugih grupa u župi Materada.

Pastoralni i duhovni rad u župi

Blagdan Gospe Snježne
Tijekom mjeseca svibnja koji je posvećen Nebeskoj Majci Mariji, župa posebno gaji pobožnost prema Majci Božjoj i vjernici mole Sv.

krunicu pola sata prije sv. mise. Na samu svetkovinu Gospe od Snijega koja se slavi 5. kolovoza Crkva bude ispunjena štovateljima Nebeske Majke. Mnogi župljani, iseljenici iz Italije i drugih krajeva te iz drugih župa dođu se pomoliti pred kipom Majke Božje od Snijega koji se nakon sv. mise u procesiji nosi Materadom. Svi koji tada dođu osjeti ljepotu vjere i zajedništva.

Blagdan sv. Valentina

Drugi blagdan koji Materada slavi jest blagdan sv. Valentina koji se slavi 14. veljače. Iako nema ništa s načinom i razlogom slavlja pod pojmom "Valentinovo", želi se ovaj blagdan u pozitivnom smislu iskoristiti kako bi mlađi i obitelji molili za pravu ljubav. Tim je povodom sv. misa navečer u 18 sati za mlađe i bračne parove. Redovita svećana župna misa s koncelebracijom župnika iz okolice jest u 11 sati, kad se okupe mnogi župljani i štovatelji sv. Valentina, nakon čega slijedi tradicionalna procesija s kipom sv. Valentina. Naime, sv. Valentijn se u Materadi slavi kao zaštitnik od različitih bolesti, a posebice kuge, kojom je ovaj kraj bio pooharan. Zato ga i danas mole da zaštiti cijelu župu od tjelesnih, moralnih i duhovnih bolesti.

Krizma 2013.

Svake druge godine u Materadi je podjela sakramenta sv. potvrde za sve tri župe. Lani je bilo 37 krizmanika. Prvi put održana je sv. misa i podjela sakramenta na otvorenom, ispred crkve. Uz svesrdnu pomoć vjeroučiteljica Snježane i Kristine, roditelja krizmanika, župljana i grada Umaga, bilo je moguće taj dan za krizmanike učiniti još svećanijim. Crkva za velike svečanosti postane tjesna tako da ovoliki broj vjernika, više od 400, ne bi mogla primiti. Krizmanici su se pripremali tijekom dviju godina. Sakrament sv. potvrde podijelio je mons. Ivan Milovan, biskup u miru.

Materada - Gospa Snježna

Župni zbor

REPORTAŽA

Župno vijeće

Prva sv. pričest

Godine 2013. 10 prvpričesnika iz svih triju župa primilo je prvi put Isusa pod prilikama kruha i vina. U organizaciji prve sv. pričesti pomogli su mnogi, a naročito Suzana i Josipa.

Zborovi u Materadi

Župljeni Materade odvijek su voljeli pjevati. Mnoge osobe koje su dugi niz godina pjevale prepustaju mjesto mlađima i tako dolaze novi pjevači i nove pjesme. Župa napreduje u pjevanju i svi žele još mnogo učiti. Elisa Klai i župni zbor u kratku su vremenu mnogo napravili. Pjevači su vrijedni i uz sve obaveze, dolaze na probe i pjevaju na misama. Liturgijsko pjevanje oplemenjuje i daje svečanostima dušu. Uz župni zbor počeo je vježbati i djelovati i zbor mlađih župe Materada, i to nadahnuti pjesmama franjevaca misionara. Već su jednom nastupili pjevajući na prvoj pričesti ove godine u župi Kršete. Želja je da se mladi ove župe udruže s ostalim mlađima iz drugih župa, pjevaju i slave Gospodina.

To je zajedništvo posebno došlo do izražaja na susretu Hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku gdje su mladi župe Materade sudjelovali i predvodili pjevanje cijelim putem i bili velika pomoć voditeljima.

Važnost zajedništva

Vlč. Mirko Vukšić došao je u ovu župu prije 4 godine i iako je važan i u mnogim slučajevima nezamjenjiv, bez dobrih ljudi, suradnika teško bi bilo obavljati ove odgovorne dužnosti te stoga stalno naglašava važnost zajedništva i sloge. To je došlo do izražaja baš u organizaciji ovogodišnjih Pučkih misija. Trebalo je smjestiti sedam svećenika franjevaca, a kasnije i mlađih koji su došli iz Koprivnice i Čakovca, pripremati im jelo, prevoziti, uređivati prostore, primiti ih u svoje kuće i dr. Tu je župna zajednica pokazala svoje veliko srce.

Zahvale pojedinim župljanima

Mnogo je onih koji ovu župu, crkvu i zajednicu smatraju dijelom svoje obitelji i spremni su na pomoć i rad. Trebalo bi istaknuti mnoge aktivne vjernike župe Materada, a spomenut ćemo samo neke. Uz župno Pastoralno i Ekonomsko vijeće koje sudjeluje u mnogim aktivnostima župe, tu su oni koji radosno čiste župnu crkvu, osobito neki pojedinci i cijele obitelji koji su često podrška pa i utjeha župniku: obitelj Milice i Branka Krizmanića, Fiorele i Edija Kozlovića te obitelj Šterle, Oriela i Enio, iz Juricana, obitelj Marice i Ive Bujde, s aktivnim kćerima, iz Materade, obitelj Šorgo, Dušan i Slavica, iz Kranceta, obitelj Jeger i mnogi drugi; gospodin Romeo Coronica iz Babice, Suzana i Severin, mlađi zaručnici koji će se ovih dana vjenčati, Spomenka Petretić iz Matelića, Suzana Kozlović iz Kranceta, Maurizia Balanzin iz Boškarije te Lučana i njen suprug Josip Klarić iz Martinčića koji su dugo bili zvonari i uređivali crkvu. Gospođa Anastazija Labignan iz Martinčića koja, iako krhka zdravila, ne prepusta doći često u crkvu i satima uređivati oltare i kip Majke Božje cvijećem i tako crkvu, kuću Božju, učiniti još ljepšom.

Lučana i Josip Klarić

Ondina Kozlović s unukom Glorijom

Stariji članovi naše župe

U župi ima nekoliko starijih članova vjerničke zajednice koji su bili jako aktivni ili su još i sada. To su: gospođa Pina Trento iz Boškarije koja je i u svojoj 94. godini još bistra uma te kod kuće moli i pjeva i radošno čeka svećenika da joj donese Isusa. Dok je mogla, u crkvi je bila pjevačica i živjela je za župu. Ondina Kozlović iz Juricana, koja i u svojoj 91. godini često dođe na misu i pobožno prati službu Božju. Često se ispovjeda te se strpljivo i pobožno prepusta Božjoj volji. Cvjeta Matijašić iz Matelića, koja u svojoj 92. godini s unukom Darkom redovito pješice dolazi 3 km na misu. Neka ih Gospodin nagradi svojim mirom iнутarnjom radošću.

To su naši primjeri, rekao nam je vlč. Mirko Vukšić. Ne bojimo se jer u mlađim članovima naše župe Gospodin pripravlja srca da ga svojim životom slave i pomognu drugima naći put do Njega. ALELUJA!

Sv. pričest u Materadi

Spomenik biskupu Jurju Dobrili

Velikim entuzijazmom i zauzimanjem mještana Ježenja na Uskrsni ponедjeljak, 21. travnja 2014., svečano je blagoslovjen spomenik biskupu Jurju Dobrili u rodnom selu Veli Ježenj, nedaleko Pazina.

Čovjek uzet iz naroda i postavljen za narod

Svečanost je započela misnim slavljem koje je predvodio umirovljeni biskup mons. Ivan Milovan, uz koncelebraciju župnika domaćina preč. Željka Zeca te vlc. Josipa Zovića, župnika u Ližnjalu. Juraj Dobrila, ovaj veliki sin Istre, trajno je nadahnuće brojnim prethodnim, ali i sadašnjoj generaciji, rekao je biskup Milovan te izrazio radost zbog te lijepе geste postavljanja spomenika njemu u čast u dñima obilježavanja 202. obljetnice rođenja, tek dva dana prije njegova imendana, a sve to u dñima uskrsne osmbine. Juraj Dobrila bio je čovjek koji je maksimalno „oplodio talente“, iz ništavila jedne seoske zabiti, iz potleušice na Ježenju otisnuo se sve do visine koje je trudom i zalaganjem dostigao. Ta su dostignuća, naglasio je Biskup, bila plod velikih napora jer, podsjetio je, Juraj Dobrila živio je u izuzetno teškim vremenima. Biskupa Dobrilu trajno je obilježio mentalitet sredine iz koje je poniknuo: jednostavnost meduljudskih odnosa, zdrava jednostavnina vjera koju se doista živjelo u svakidašnjem životu. Bio je, kako se zna reći za svećenike, zaista „čovjek uzet iz naroda i postavljen za narod“. Došavši iz naroda, znao je vidjeti njegove potrebe, ali i uvidjeti način kako najbolje pomoći.

Obrazovanje i očuvanje nacionalnog identiteta

Kao mlad župnik u Trstu skupljao je pomoć koju je slao u Istru. Bio je preteča vremena, poput Stepinca koji je prije Drugog svjetskog rata u Zagrebu organizirao pučke kuhinje i druge oblike organizirana pomaganja. Svjestan da je obrazovanje i očuvanje nacionalnog identiteta najveći preduvjet napretka jednog naroda, osnovao je zakladu kojom je osiguravao novac za stipendije darovitih daka. U konačnici, i otvaranje Pazinskog kolegija ostvarenje je želje, vizije biskupa Dobrile o mjestu gdje će se obrazovati i formirati domaće intelektualne snage, mladi ljudi duboko svjesni svoga nacionalnog identiteta, koji

će kasnije svojim radom i kompetencijama doprinijeti napretku naroda Istre.

Po završetku misnoga slavlja, nakon svečane izvedbe himni „Lijepa naša“ te „Krasna zemljo“, mali Juraj Krizmanić otkrio je reljef s likom biskupa Dobrile koji je potom blagoslovio biskup Milovan. Reljef je djelo kipara Dubravka Radmana, a kameni blok u kojem je isklesan poklonio je Dorijano Brenko. Kameno postolje za spomenik dar je Denija Ujčića iz obližnjeg sela Munci. Spomenik je postavljen pored stare šterne (cisterne) u središtu mjesta, nadomak ulaza u dvorište Dobriline rodne kuće. Koordinator cijelog projekta, koji je ostvaren uz sudjelovanje skupine mještana, bio je Josip Tomišić iz sela Tomišići nedaleko Žminja.

Drugi dio programa otvorila je Marija Sošić, umirovljena djelatnica Osnovne Škole Jurja Dobrile iz Rovinja, koja je kazivala svoje stihove o biskupu Dobrili. Morena Banovac, mještanka Ježenja, pročitala je Dobrilin životopis. Iz Ježenja su, osim Biskupa, potekla i 4 svećenika. U nastavku je Mara Valić, maturantica Pazinskog kolegija - klasične gimnazije, kazivala stihove Mate Balote „Moj otac“.

Odgoj u katoličkom i hrvatskom duhu

Josip Šiklić, ravnatelj pazinske gimnazije koja nosi ime biskupa Dobrile, govorio je o mnogobrojnim Dobrilinim službama i dostignućima, s posebnim naglaskom na njegovim nastojanjima u ulozi zastupnika u Carevinskom vijeću gdje je kao sin istarske zemlje zastupao interes hrvatskog naroda u Istri, a kao katolički biskup branio Crkvu od anticrkvenih nasrtaja. Najpoznatiji molitvenik koji je u Istri doživio najviše izdanja upravo je Dobrilin „Otče budи volja Tvoja“, koji je preveden s njemačkog, no prilagođen za potrebe istarskog hrvatskog čovjeka. Osim vjere, širio je nadasve pismenost na hrvatskom jeziku. Tim je molitvenikom, tom, kako ga je nazvao biskup Josip Juraj Strossmayer, „apostolu Istre“, podignut trajni spomenik u srcu istarskog puka, istaknuo je Šiklić.

Željko Mrak, predsjednik Hrvatskog katoličkog mladenačkog društva „Seljačka sloga Trviž 1911.“, govorio je o Hrvatskom katoličkom pokretu Istre te srodnim društvima koja su poniknula na istim idejama: kršćanska načela zadojena hrvatskim duhom udahnuti čitavoj hrvatskoj Istri, upravo pomoću mladenačkih društava i društva za izobrazbu. Za početak HKPI može se uzeti 22. 8. 1908. kada su u

Puli utemeljena dva akademska društva: Akademsko ferijalno društvo „Istra“ i Akademsko hrvatsko-slovensko katoličko ferijalno društvo „Dobrila“. Mladenačka društva, kao najvitalniji dio HKPI-ja, imala su za svrhu društveni i tjelesni odgoj članova u katoličkom i hrvatskom duhu, naglasio je predavač te nabrojao 19 takvih društava osnovanih diljem Istre od 1911. do 1914. U drugom dijelu izlaganja predavač je prikazao različite manifestacije koje su ta društva organizirala 1912. prigodom obilježavanja 100. obljetnice rođenja biskupa Dobrile.

U nastavku svećanosti okupljenima se obratio Vojimir Perković iz Ližnjana koji je iznio razlog velike zahvalnosti tog malog priobalnog mjesta južne Istre biskupu Dobrili. On je zaslužan da je u tom mjestu izgrađena i 1881. svećano posvećena nova župna crkva sv. Martina. Dobrila se osobno zanimala za izgradnju crkve te uvelike i materijalno pomogao.

Juraj Dobrila, zastupnik naroda Istre

Renato Krulčić, gradonačelnik Pazina, u svome se obraćanju prisjetio manifestacija prigodom obilježavanja 200. obljetnice rođenja te spomenuo da, iako se tada nije uspjelo, treba ustrajati u nastojanju da se Dobrilini posmrtni ostaci prenesu s tršćanskog groblja sv. Ane u njegov rodni kraj. Nakon Mirjane Ferenčić, mještanke Ježenja koja je o Dobrili kazivala stihove, skupu se obratio preč. Mladen Juvenal Milohanić, umaško-oprtaljski dekan, u svojstvu predsjednika Istarskog književnog društva „Juraj Dobrila“. On je rekao kako će svakoj kući u Ježenju darovati jedan primjerak knjige „Juraj Dobrila zastupnik naroda Istre“, kako bi biskup Dobrila „nastavio živjeti u kamenu, u knjigama i u svim obiteljima u Ježenju, ali nadasve u srcima sadašnjih generacija svojih sumještana“, rekao je preč. Milohanić, a dobar način da ga još bolje upoznaju jest knjiga koju je to IKD izdalo 2008. godine prigodom proslave 150. obljetnice njegova posvećenja za porečkog i pulskog biskupa.

Na kraju skupa izrečene su zahvale svima koji su doprinijeli realizaciji projekta postavljanja spomenika te uručene zahvalnice inicijatorima, a pročitan je i pozdrav koji je autor skulpture, Dubravko Radman, uputio skupu. Po završetku programa okupljeno se mnoštvo uputilo u obilazak rdone kuće biskupa Dobrile koja je radom mještana za ovu prigodu posebno lijepo uređena, a u kojoj se nalazi i stalni postav izložbe „Dr. Juraj Dobrila, život i djelo“. Na misnom slavlju i u programu, osim domaćeg župnog zbora sv. Lucije, pjevali su župni zborovi iz Ližnjana i Starog Pazina te rovinjski kantautor Davor Terzić. (G.K.)

Upetak 11. travnja 2014. u Vrsaru je održan tradicionalni Križni put „Ka svetom Andriji“, na kojem je sudjelovalo veliko mnoštvo vjernika, većinom iz župa Porečkog dekanata, ali i iz drugih, udaljenijih krajeva. Okupljanje je bilo kod vrsarskoga groblja. Nakon župnikova pozdrava, vjernici su, predvođeni križem, pjevacima i svećenicima krenuli preko ceste, po pješčanoj stazi do crkvice sv. Andrije. Postaje Križnoga puta postavljene su na stabla uz stazu. Tekst Križnoga puta čitali su krizmanici iz Vrsara i Gradine, a molitve nazočni svećenici, vlč. Lino Zohil, župnik Vrsara, i vlč. Hector Bernardez Germade, župni vikar iz Poreča. Križ su nosili vjernici iz Vrsara, Gradine, Funtane, Poreča i Lovrečice. Križ je poveznica, susretište, na križu Krist je nas ljude pomirio s Bogom i međusobno, stoga je samo s križem moguć mir, moguće je jedinstvo i sklad čovjeka i Boga, rekao je vlč. Zohil.

Uslijedio je nastup vrsarskih učenika glazbene škole Dominika Glavaša i Luke Rutića na gitari te Aleksandra Mijolića na harmonici, a glazbeni dio završen je nastupom vrsarskog župnog zbora kojemu su se u pjesmi pridružili svi hodočasnici. Župnik je nakon zaključnog pozdrava sve okupljene pozvao na sudjelovanje na Križnom putu „Ka svetom Andriji“ i iduće godine. Ova lijepa tradicija Križnoga puta započela je prije četiri godine, nakon što je vlč. Zohil, po preuzimanju župe Vrsar, odlučio popraviti tada ruševnu crkvicu sv. Andrije. Crkvicu je o blagdanu svetog apostola Andrije, 30. studenog 2010. g., blagoslovio tadašnji ordinarij mons. Ivan Milovan. Osim Križnoga puta, tu se redovito održava i svećana proslava sv. Andrije, pa tako svake godine, zadnjeg dana mjeseca studenog, ribari u procesiji nose sliku sv. Andrije do crkvice. (G.K.)

“Hodočašće“ brodicama na otok sv. Jurja

VRSAR U srijedu 23. travnja 2014. morskim „hodočašćem“ na otok sv. Jurja u Vrsaru proslavljen je blagdan tog ranokršćanskog mučenika. Misno slavlje ispred drevne crkvice iz 9. stoljeća predvodio je vlč. Lino Zohil, u koncelebraciji s o. Dragom Marićem. Predvoditelj je misnog slavlja na početku podsjetio okupljene vjernike na legendu temeljem koje je nastala poznata slika sv. Jurja: vitez-junak koji kopljem sa svog bijelog konja ubija zmaja. Predaja, koja govori kako je Juraj pošao u boj protiv zmaja koji je ugrožavao građane Silene i kojemu je trebala biti žrtvovana kraljeva kći, prenosi nam i da je Juraj ubio zmaja tek pošto su na njegov nagovor kralj i sav puk pristali pokrstiti se. Nije se, dakle, radilo o pustom junaštvu i dokazivanju snage. Predaja želi reći da je Juraj vojевao za Krista, a ne za prolaznu slavu hrabrog ratnika, naglasio je vlč. Zohil. Na taj je način lik sv. Jurja snažno obilježen vjernošću Kristu koja mu je bila izvorom snage za borbu protiv zla. Stoga danas slavimo sv. Jurja kao onoga koji je znao pristati uz Krista, koji je znao ustrajati u toj odluci, sačuvati vjernost svome Spasitelju i bio spremam za njega podnijeti mučeničku smrt. On ostaje za nas ne samo zagovornik nego i primjer kako u današnjem vremenu ustrajati u nevoljama, ne izgubiti srčanost i ne prepustiti se beznađu i malodušnosti. Prije povratka na kopno napravljena je zajednička fotografija ispred crkvice, kojom nije ovjekovjećeno samo peto vrsarsko hodočašće sv. Jurju, nego je zabilježen još jedan fragment duhovnog rasta te nevelike, ali izuzetno aktivne župne zajednice. Na rivi je, po povratku s otoka, nastavljeno druženje uz prigodan domjenak. (G. K.)

S. Petra Mirjam kao novakinja Karmela BSI

PRIPREMIO: ŽELJKO MRAK

Kako sam došla do Karmela Božanskog Srca Isusova – družbe u kojoj se sada nalazim? Ili bolje, zašto me Gospodin, nakon što me upoznao s raznim duhovnostima, želio baš u Karmelu? Često sam ga to u čuđenju pitala. Precizan odgovor još uvijek nemam, no osjećam da je zajednica u kojoj živim moj dom i da sestre s kojima dijelim suživot tvore, zajedno s rođinom, moju novu, proširenu obitelj. Duboko sam uvjerenja da mi je ova zajednica, sa svojim kontemplativno-aktivnim karakterom, darovana kao odgovor na osobno traganje za Božjim planom.

L: Od djetinjstva si povezana s Crkvom, bila si vrlo aktivna u rodnoj župi?

Zahvaljujući svojim roditeljima, Vjekoslavu i Mirjani, naša je peteročlana obitelj od početka bila povezana s Crkvom, i to prije svega aktivno sudjelujući u našoj župi sv. Jurja na Starom Pazinu. U župnom vjerouauku u djetinjstvu do susreta mlađih, hodočašća i duhovnih obnova u srednjoškolskim danima te preko ljubavi koju sam stekla za crkvenu zborsklu glazbu pjevajući u našem župnom zboru, Bog me polako i strpljivo privlačio k sebi.

Mogu reći da su zdravo obiteljsko okruženje, puno ljubavi i kvalitetna župna zajednica bili dobri temelji za produbljenje moje ljubavi prema Crkvi, bližnjima, i u razvijanju želje za služenjem i darivanjem. Tome je velik doprinos dalo i upoznavanje s duhovnošću Pokreta fokolara (Djelo Marijino) u ljetnim obiteljskim susretima te prijateljstvo s mlađima, njegovim članovima. Ti su me korijeni, i kada sam u adolescentskim danima bila duhom i životom prilično udaljena i od Boga i od Crkve, uvijek vraćali na Izvor.

L: Odrastanje, školovanje i mladenački snovi?

Iako je naš obiteljski suživot bio skladan i poticao na temeljne kršćanske vrijednosti, ulaskom u pubertet i pod utjecajem nekih loših „prijateljstava“, te su se vrijednosti u mojoj nutritini polako razvodnile. Tako je u meni nastala mučna oprečnost koja me često dovodi do suza: s jedne strane veliki ideali za stvaranjem boljeg svijeta i plemeniti snovi, poput želje da pomognem siromašnima, a s druge strane, pokušaj pronalaženja sreće u izlascima te ostalim porocima i površnostima koje svijet nudi mlađima.

Ipak, nakon tog razdoblja pomalo dvostrukog i licemjernog života, u meni se krajem srednjoškolskih dana javlja snažnija osobna želja da radikalnije prionem uz Isusa Krista, prvenstveno zahvaljujući sudjelovanju u aktivnostima Katoličke udruge mlađih Istre (KUMI) i na godišnjim europskim Taizé susretima za mlađe. U tome je veliku ulogu imala i kršćanska duhovna glazba koja je polako iz mene izvlačila negativne osjećaje te istodobno budila novu nadu. Uvjerenja sam da bih, bez maštovita djelovanja Božje milosti, danas bila veoma nesretna žena.

L: Od studija ekonomije u Zagrebu do Sveučilišta Navarre u San Sebastianu u Španjolskoj?

Po završetku opće gimnazije u Pazinu, odlučila sam studirati ekonomiju te sam upisala četverogodišnji stručni studij ekonomije i managementa u Zagrebu. Bila sam veoma radišna i ambiciozna, što samo po sebi nije loše. Ipak, počela sam osjećati da me taj stav i stil života sve više pretvara

S. Petra Mirjam Milotić, karmelićanka Božanskog Srca Isusova

raju u sebičnu i samodopadnu suvremenu osobu koja teži uspješnoj karijeri.

No, dragi Bog koristi se i ljudskim slabostima da bi nas, kao svoju ljubljenu djecu, ponovno doveo k sebi. Na taj je način „iskoristio“ i moju ambicioznost i želju za uspjehom. Naime, od početka studija želja mi je bila provesti jedan period u nekoj od zemalja španjolskog govornog područja radi usavršavanja jezika i stjecanja novih iskustava. Potonje se i ostvarilo na 3. akademskoj godini kada sam jedan semestar proveo u gradu San Sebastianu u Španjolskoj gdje sam studirala na tehničkom fakultetu Sveučilišta Navarre (TECNUN), čiji je utemeljitelj Opus Dei.

L: Studij u inozemstvu prerastao je u tvoje duboko životno i vjersko iskustvo?

Tako je. Tijekom studija u Španjolskoj odabrala sam teologiju kao jedan od izbornih predmeta što mi je uvelike pomoglo da na ispravan način pritupim vjerskim istinama i nauku Crkve. Također, smještaj sam pronašla u sklopu rezidencije za studentice i radničku mladež kod sestara Bezgrješne Marije. Ta mi je okolnost omogućila da pobliže upoznam redovnički život, tj. da shvatim da su časne sestre najnormalnije osobe, ali i osobe koje Bog poziva na izvanredan životni put, protkan radošću, ali i velikim odricanjem iz ljubavi prema Isusu Kristu. Unatoč prekrasnu iskustvu sa sestrama, pomisao da će ja jednoga dana postati redovnica nije mi bila „ni na kraj pameti“.

Slobodno sam, pak, vrijeme prestatla koristiti za isprazne noćne izlaska, a počela sam redovito (gotovo svakodnevno) odlaziti na sv. misu i na susrete i radionice isusovačke mlađeži. Stoga, prema čudesnom Božjem planu, studij u inozem-

RAZGOVOR

stvu zaista je prerastao u duboko životno i vjersko iskustvo koje je doprinijelo istinskoj želji da se na neki način u potpunosti posvetim Bogu.

L: Tvoj prvi susret s karmelskom duhovnošću?

Tom dubokom vjerskom iskustvu prilikom boravka u Španjolskoj, iskustvu koje volim nazivati „moje drugo obraćenje“, pridonio je i prvi intenzivniji susret s karmelskom duhovnošću čitanjem biografije sv. Terezije od Isusa (poznatija kao Terezija Avilska). Iako je čitanje bilo „brzinsko“ i na stranom jeziku, njezino me životno iskustvo duboko potreslo i potaklo na želju za odbacivanjem osrednjosti i mlakosti života te na jačanje „odlučne odlučnosti“ u nasledovanju Isusa Krista.

Karmelska me duhovnost nastavila pratiti i po povratku iz Španjolske, preko sv. Terezije od Djeteta Isusa i Svetog Lica u kojoj sam pronašla svoj uzor i zaštitnicu, žečeći slijediti njen „mali put“, tj. put rasta u čistoj ljubavi prema Bogu poniznošću, predanjem i pouzdanjem u malim svakodnevnim životnim okolnostima i trenutcima.

L: Cjelokupno iskustvo odrazilo se i na tvoj studij ekonomije u kojem si, kako si mi rekla, počela tragati za humanijim ekonomskim sustavima i projektima?

Upravo tako. Ljudi, često podložni vlastitim negativnim iskustvima i lošem utjecaju medija, nisu ni svjesni da i u svijetu ekonomije, a tako i politike i svih drugih disciplina, ima mnogo osoba, kao i čitavih organizacija (ne samo crkvenih), koje žele pomoći drugima te promicati ljudske i kršćanske vrijednosti upravo svojim pozitivnim načinom djelovanja. Meni je osobno to saznanje ulilo veliku nadu da dobro, iako nam se često tako ne čini, uvijek pronalazi svoj put i – dugoročno – pobjeđuje.

Na taj sam način pronašla dublji smisao svoga studija jer sam u traganju za humanijim ekonomskim sustavima i projektima željela dati svoj doprinos boljem čovječanstvu. Ta je težnja rezultirala završnim radom na temu ekonomije zajedništva «Ekonomija zajedništva: rađanje nove kulture darivanja». Ovdje moram zahvaliti svim osobama koje u svojim poduzećima provode taj novi kršćanski vid ekonomije, a koje sam imala čast upoznati i tako upiti nešto od njihova dragocjena iskustva.

L: U razgovoru s tobom jedna je riječ konstanta, duhovnost, traganje za duhovnošću?

Točno. Iako sam u globalu bila zadovoljna fakultetom ekonomije u Zagrebu, u isto sam vrijeme bila svjesna da mi je na

njemu nedostajala komponenta istinskog zajedništva i duhovnosti.

Svaki čovjek duboko u sebi, pa bilo to i u kluci, ima potrebu na autentičan se način povezati s Bogom, svojim Stvoriteljem. Upravo je i mene ta želja, želja da se s Njim potpuno sjedinim, poticala da unutar naše Crkve tražim duhovnost koju je Bog namijenio upravo meni da me približi sebi samome.

L: Slijedio je dvogodišnji magisterij pod nazivom *Temelji i perspektive kulture jedinstva* na Sveučilišnom institutu Sophia u Italiji (Loppiano).

U želji da utažim žeđ za duhovnom zajednicom, ali i da se profesionalno usavršim i osobno izgradim, odlučila sam, uz nesebičnu podršku roditelja, svoje životno i akademsko traganje nastaviti na dvogodišnjem magisteriju pod nazivom *Temelji i perspektive kulture jedinstva* na Sveučilišnom institutu Sophia u Italiji (Loppiano). Taj je institut, s ciljem da pomogne u širenju evandeoske poruke jedinstva u svijetu, utemeljen 2008. godine od strane Pokreta fokolara.

Zanimljivo je da sam već u djetinjstvu imala priliku kratko posjetiti Loppiano, taj prekrasan marijanski gradić, što je u meni pobudilo želju da se jednom tamo ponovno vratim. Nisam nikada ni sanjala da će mi biti darovana prilika da tamo provedem gotovo 2 godine. Ovdje sam živo iskusila da Gospodin, ako mu se istinski želimo predati, u svom veličanstvenom naumu uvijek nadmaši naše želje i snove!

Na institutu Sophia imala sam priliku učiti najrazličitije predmete (od prirodnih znanosti do politike i teologije), bivajući u isto vrijeme obogaćena intenzivnim interkulturnim životom u zajednici mladih iz cijelog svijeta i iz najrazličitijih profesija, koji svojim životom žele radikalno svjedočiti Evandelje.

Petra s roditeljima Vjekoslavom i Mirjanom prije ulaska u samostan

L: Tu se prvi put javlja osjećaj za redovničkim pozivom?

Da. Ovaj pravi osobni zaokret doživjela sam na samom kraju 1. godine studija. Bilo je to u vrijeme ispita kada sam se povukla s nekoliko kolegica u jedan samostan sestara Klarisa kako bih mogla bolje učiti. No, uz učenje, mene je svaki dan sve više privlačila zajednička molitva Časoslova sa sestrama, a ideja o posveti Bogu redovničkim životom postajala mi je sve bliskija.

Nakon povratka u Loppiano, krenula sam svakodnevno na sv. misu u jedan obližnji klauzurni samostan. Tamo sam u susretu sa sestrama u svome srcu doživjela kako je redovnički život zaista put na koji me Bog zove. Ipak, sestre su me nakon nekoliko susreta s ljubavlju odbile, tvrdeći da je moje mjesto u nekom „otvorenom“ samostanu. Iz tog sam razloga posjetila i upoznala nekoliko drugih redovničkih zajednica, kako u Italiji, tako i u Hrvatskoj.

Postulantice i novakinje Karmela PSN

RAZGOVOR

Svoju lađu sada ostavljam žalu...

Kontakt s tim zajednicama ostavio je neizbrisiv trag ljubavi u mome srcu.

L: Braneći tezu da je evanđeosko siromaštvo danas itekako potrebno, diplomirala si 29. ožujka 2012. godine?

Intenzivno iskustvo redovničkog poziva potaklo me da na 2. godini studija, iako ekonomske naobrazbe, uđem u studij teologije odabirom teološko-filozofskog smjera. Sa željom da spojim novostaćena znanja s prethodnim studijem, upustila sam se u ljudsko-božansku avanturu ujedinjavanja teologije i ekonomije, tih dviju naizgled suprotnih disciplina.

Kako bih to postigla, odabrala sam koncept siromaštva kao temu magistarskog rada čiji naziv glasi: «Može li dobrovoljno siromaštvo i ono živiljeno u zajedništvu –

oba ujedinjena u evanđeoskom siromaštu –izlječiti ljudsku bijedu?» Diplomirala sam braneći tezu da je evanđeosko siromaštvo današnjem svijetu, navezanom na materijalne stvari i užitke, itekako potrebno.

L: Kontemplacijom, duhovnim sazrijevanjem i traganjem za Božjom voljom ušla si u, ovaj put božansko-ljudsku, avanturu potpunog posvećenja Kristu i služenju bližnjima?

Tako je. Spoznala sam da je u pozadini mog cijelokupnog istraživanja i duhovnog sazrijevanja bilo upravo traganje za Božjom voljom, potkrijepljeno gorućom željom da postanem istinska Kristova zaručnica i da se posvetim služenju bližnjima.

No, kako sam došla do Karmela Božanskog Srca Isusova, družbe u kojoj se sada nalazim? Ili bolje, zašto me Gospodin, nakon što me upoznao s raznim duhovnostima, želio baš u Karmelu? Često sam ga to u čuđenju pitala. Precizan odgovor još uvijek nemam, no osjećam da je zajednica u kojoj živim moj dom i da sestre s kojima dijelim suživot tvore, zajedno s rodbinom, moju novu, proširenu obitelj. Duboko sam uvjerenja da mi je ova zajednica, sa svojim kontemplativno-aktivnim karakterom, darovana kao odgovor na osobno traganje za Božjim planom.

Također, ne mogu ovdje a da ne spomenem svoja tri velika nebeska zagovornika: bl. Miroslava Bulešića, čija je mučenička krv zasigurno imala udio u mom pozivu, zatim moju pokojnu *nonu* Anu, koja mi je svojim svetačkim životom pružila primjer i postala velik uzor, te najzad pokojnu s. Ceciliju (rodom s Čićarije), svetu redovnicu koja je gotovo 70 godina molila da netko iz Istre dode u Karmel BSI. Sigurna sam da me oni i dalje prate svojim molitvama.

L: Kako izgleda jedan tvoj običan dan u Karmelu BSI?

Redovnički je život protkan molitvom i radom, s ciljem da se i rad pretvori u slavljenje Boga, a da pritom molitva radu daje potrebnu ljubav i sabranost. Svaki je trenutak dana tako usmjeren da postane jedan trajni prijateljski razgovor s Bogom.

Naš dan počinje osobnim razmatranjem, sv. misom te molitvom Časoslova kojom, zajedno s cijelom Crkvom, veličamo Boga i upućujemo mu molbe koje objedinjuju sve ljude i njihove potrebe. Nakon što smo se duhovno okrijepile, idemo zajedno na doručak, nakon kojeg slijedi duhovno štivo. Potom svaka sestra ide na svoj posao: neke se sestre brinu o našim štićenicima u Domu sv. Josipa za nezbrinutu djecu, neke o djeci u našem vrtiću i jaslicama, dok se druge bave poslovima u svezi s našim samostanom. Mi, sestre u formaciji, više smo koncentrirane na studij,

Postulantica Petra i novakinje s s učiteljicom s. Martinom

na upoznavanje karizme zajednice te na razne kućanske poslove koji nas neizravno pripremaju za život i budući apostolat.

Nadalje, oko 12 sati ponovno se saštajemo u zajedničkoj molitvi Časoslova u kapelici. Nakon toga slijedi ručak i kratko druženje u zajedništvu (tzv. rekreacija). Potom opet krećemo na dužnosti, da bismo se opet navečer našle pred tabernakulom i izmolile Večernju pohvalu Bogu te ponovno imale osobno razmatranje. Nakon večere opet slijedi kratko, ali radošno druženje nas sestara, potom molitva Povečerja, nakon koje nastavljamo večer u šutnji koja nam omogućuje dubok mir i privilegirano vrijeme u Božjoj prisutnosti.

L: Kako su na ovaj tvoj put, neobičan, ali poseban i prekrasan, gledali tvoji roditelji, braća, prijatelji?

Moja mi je voljena obitelj, osobito roditelji, uvijek bila podrška u svemu. Njihova je velika ljubav prema meni tim više došla do izražaja što su mi, iako ovu odluku nisu mogli do kraja shvatiti, dali potpunu slobodu sa sigurnošću da su uz mene, što god odlučila i kako god stvari dalje tekle. Takav je stav uglavnom imala sva moja bliža rodbina i prijatelji. Na tome sam im svima neizmjerno zahvalna.

L: Sestro, zahvaljujem ti na ovom iskustvu koje si podijelila s čitateljima LADONJE. Što bi im poručila?

Tijekom svojeg neznatnog i kratkog životnog iskustva shvatila sam da su jedino u Bogu istinska radoš i mir te da samo u potpunom i nesebičnom darivanju bližnjima, osobito onim najpotrebnijima, iz čiste ljubavi prema Bogu, leži istinsko ostvarenje čovjeka.

Našim dragim čitateljima, svakom pojedinom, želim poručiti: BOG TE NEIZMJERNO LJUBI! Ne trebamo se bojati u potpunosti Mu predati svoj život, bio on u obitelji, u redovničkoj zajednici, ili u bilo kojem drugom poslanju, jer se s Trojedinim Bogom, koji je čista Ljubav i Milosrđe, nikada ne gubi. Neka nam Marija, majka, kraljica i ures Karmela, u tome pomogne!

Pred kipom utečeniteljice bl. Marije Terezije od sv. Josipa u postulatori

Novi doktor biblijskih znanosti i arheologije

Nikola Mladineo, svećenik Porečke i Pulskog biskupstva, 10. travnja 2014. obranio je svoju doktorsku disertaciju na Fakultetu biblijskih znanosti i arheologije *Studium Biblicum Franciscanum* Papinskog sveučilišta Antonianum. Tema je radnje "Abramo e la Morte. Sulla priorità della recensione breve del 'Testamento di Abramo': il contributo dei mss croati glagolitici e lo studio delle tradizioni giudaiche peritestamentarie" ("Abraham i Smrt. O pravostnosti kraće recenzije 'Abrahamove oporuke': doprinos hrvatskih glagolskih rukopisa i studij židovskih peritestamentarnih tradicija"). Rad su vodili prof. Frédéric Manns sa *Studium Biblicum Franciscanum* u Jeruzalemu kao mentor te prof. Vesna Badurina Stipčević sa Staroslavenskog instituta u Zagrebu kao korelator. Ispitno povjerenstvo sačinjavali su prof. Frédéric Manns (mentor), prof. Ana Kovačević (predstavnica korelatora), prof. Vincenzo Lopasso i prof. Blažej Štrba, dok je sam čin moderirao dekan Fakulteta prof. Massimo Pazzini.

Ova disertacija obrađuje složenu temu koja spaja biblijske studije s hrvatskom srednjovjekovnom apokrifnom književnošću. Polazi se od jedne apokrifne priče pod naslovom "Abrahamova oporuka" koja sadrži pripovijest o posljednjem Abrahamovu danu života. Osim što je prisutna u grčkim, koptskim, arapskim, etiopskim i rumunjskim rukopisima, ista se pripovijest nalazi i u raznim slavenskim rukopisima, među kojima je pet hrvatskih glagolskih zbornika iz 15. – 17. stoljeća. U prvom dijelu radnje, polazeći od

tekstološkog studija i usporedbe s najboljim grčkim rukopisom iz 11. stoljeća, dolazi se do zaključka da je hrvatski glagoljski tekst ovog apokrifa jako dobro sačuvao prvotni grčki tekst koji danas više ne postoji. Drugi je dio posvećen studiju književnih biblijskih i parabiblijskih tradicija kojima obiluje "Abrahamova oporuka". Pozornom analizom drevnih židovskih tradicija o Abrahamu izneseno je na vidjelo kako je pripovijest o Abrahamovoj smrti nastala razvojem eshatoloških tumačenja biblijskog teksta posjeta trojice anđela Abrahamu i Sari u glavi 18 Knjige Postanka. Tako su rasvijetljena neka pitanja o okolnostima nastanka ovog zanimljivog apokrifnog djela koje se može nazvati jednim od najstarijih traktata *de novissimis*. Očekuje se skoro objavljanje disertacije te eventualno jednog kraćeg i jednostavnijeg komentara "Abrahamove oporuke" koja bi bila dostupna širem krugu zainteresiranih čitatelja.

Nikola Mladineo rođen je 25. siječnja 1983. u Splitu te je odrastao u brojnoj kršćanskoj obitelji. Po završetku srednjoškolskog obrazovanja, pošto je otkrio poziv na prezbiterat u kontekstu kršćanske inicijacije u neokatekumenskoj zajednici, u rujnu 2001. primljen je u Biskupijsko misijsko sjemenište "Redemptoris Mater" u Puli gdje studira filozofiju i teologiju na Visokoj teološkoj školi. Još kao bogoslov, u listopadu 2007., započinje magisterij iz biblijskih znanosti i arheologije na *Studium Biblicum Franciscanum* u Jeruzalemu. Zaređen je za prezbitera 6. lipnja 2009. u pulskoj katedrali od mons. Ivana Milovana. Sljedeće godine, u lipnju, stjeće naslov magistra biblijskih znanosti i arheologije. Od početka akademске godine 2011./2012. imenovan je prefektom za studije, a od 2013./2014. vicerektorm Biskupijskog misijskog sjemeništa "Redemptoris Mater" u Puli gdje i predaje na Visokoj teološkoj školi. (L)

Cvjetnica u Poreču

Na Cvjetnicu je procesiju i svečano misno slavlje u Poreču predvodio ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša. Okupljanje i blagoslov maslinovih grančica održani su ispred crkve Gospe od Andjela na središnjem gradskom trgu. Veliko mnoštvo koje se okupilo prošlo je zatim u procesiji starogradskom jezgrom do stolne crkve – Eufrazijeve bazilike. „Isus nikada u svome djelovanju nije dao naslutiti da je on kralj komu treba odavati neku posebnu čast, a na Cvjetnicu upravo to čini. Možemo se zapitati zašto je to na taj dan učinio“, rekao je Biskup na početku homilije. Isus je želio pokazati da je on Mesija, Pomazanik, ali ne da vlast zemaljskom vlašću nego da je onaj koji će vladati ljudskim srcima. U čitanju Muke mons. Kutleša napose je istaknuo neke elemente za koje poveznici možemo pronaći i u današnjem vremenu. Juda, jako povjerljiv čovjek, izdao je Isusa radi 30 srebrnjaka, koje svećenici kasnije nisu htjeli uzeti u hram, proglašivši taj novac krvarinom. Koliko u našem životu ima takvih krvarinina, zbog kojih smo izdali Boga i zanijekali svoju vjeru? Koliko smo puta u svome životu, poput Pilata, oprali ruke od nekih situacija da bismo se pokazali onakvima kakvima nas drugi žele vidjeti ili kakvi sami sebe želimo vidjeti, a kakvi zapravo nismo. Nepravde je uvijek bilo i uvijek će je biti, ali mi prije svega nemojmo dopustiti da ta nepravda dolazi u svijet po nama. Čovjek mora prosuđivati onako kako Bog od njega traži. „Više nego o prošlosti potrebno je razmišljati o sadašnjem trenutku“, zaključio je Biskup. (G.K.)

Održan 18. Djecji festival duhovne glazbe „Iskrice“

Pobjednička je pjesma 18. „Iskrica“ nova skladba, „Sretno dijete“, u izvedbi Zbora „Egidije Bulešić“ vodnjanske župe.

U subotu 26. travnja 2014. u Vodnjanu je održan osamnaesti Djecijski festival duhovne glazbe „Iskrice“. Nastupilo je sveukupno devet zborova iz župa i osnovnih škola Porečke i Pulsko biskupije: OŠ Vodnjan, OŠ Vidikovac, „Egidije Bulešić“ - župa Sveti Blaž Vodnjan, OŠ Milana Šorge Oprtalj, „Marijine zvjezdice“ Sveti Petar u šumi, TOŠ Galileo Galilei Umag, Vokalna skupina OŠ Vladimira Nazora Pazin, TOŠ „Edmondo de amicis“ Buje - „Angeli bianchi“ te Vokalna skupina OŠ Tar Vabriga. Festival je okupio oko 250 djece. Ovogodišnje geslo Festivala bilo je „Ja sam sretan“, riječi sluge Božjeg Egidija Bulešića, čiji je lik bio nadahnuće za pokretanje „Iskrice“. Na početku Festivala, koji se ove godine zbog mogućnosti kiše održao u sportskoj dvorani Osnovne škole Vodnjan, župnik preč. Marijan Jelenić govorio je o sluzi Božjem Egidiju Bulešiću. Pobjednička je pjesma 18. „Iskrica“ nova pjesma, „Sretno dijete“, u izvedbi Zbora „Egidije Bulešić“ vodnjanske župe koja je u kategoriji nove skladbe dobila i posebnu nagradu za tekst. Autorica nagrađenog teksta je Dragica Zadnik, tajnica HKZ „Mi“, osnovne zajednice Vodnjan, autor je glazbe Bruno Krajcar, a aranžmana Vedran Žufić.

„Iskrice“ imaju i literarni natječaj, koji je ove godine imao kao temu geslo „Ja sam sretan“. Od sveukupno 26 pristiglih rada sva tri nagrađena rada djelo su učenika Osnovne škole Milana Šorge iz Oprtla, a prvonagrađeni je tekst Laure Nežić. Literarni su radovi čitani između pjesama tijekom revijalnog dijela Festivala. Prema riječima župnika, u dosadašnjih 18 godina održavanja Festivala pozornicom „Iskrica“ prošlo je oko 8 800 djece. (G. K.)

USKRS u Poreču

Središnje svečano misno slavlje o svetkovini Uskrsa u porečkoj prvo-stolnici predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša.

Kakav bi svijet danas bio da nije bilo Isusa Krista i kršćanstva, zapitao se Biskup. Osim što želi pomoći čovjeku da spasi svoju dušu, kršćanstvo je dalo velik doprinos socijalnom nauku svijeta, rekao je Propovjednik te u nekoliko najočitijih činjenica iznio argumente u prilog preobražavajućoj snazi kršćanstva. Kršćanstvo je preoblikovalo poimanje žene, zasluzno je za jednakost muškarca i žene prilikom sklapanja braka, a tome u prilog govor i činjenica da u svijetu postoji 15 tisuća bračnih savjetovališta. Kršćanstvo je nadalje preobrazilo shvaćanje slabih i bolesnih. Za razliku od drevnih civilizacija koje su bolesne smatrali opterećenjem i smetnjom, kršćanstvo potiče na uvažavanje njihova ljudskog dostojanstva te tako prvu slobodnu kliniku, prvu bolnicu, prve prihvativne sanitetske centre osnivaju upravo kršćani, bilo redovnici, bilo laici.

Briga za sve potrebite

Katolička Crkva danas ima više od 117 tisuća zdravstvenih ustanova, što je 26,5 posto sveukupnog svjetskog zdravstvenog sustava, tu je, primjerice, 5435 bolnica, 17 524 dispanzera, naveo je Biskup. Katolička Crkva promijenila je poimanje starih osoba. Dok je u rimskom društvu, primjerice, bilo uobičajeno da se stari i nesposobni za rad jednostavno odbace, kršćanstvo prema starima iskazuje poštovanje kao prema svakoj ljudskoj osobi pa stoga Katolička Crkva ima preko 15 tisuća domova za stare i nemoćne.

Kršćanstvo je doslovno preobrazilo život djece. Dok su u starim civilizacijama djeca imala mnogo veće šanse umrijeti nego preživjeti, napose ako se radilo o djevojčicama (često ih se po porodu jednostavno odbacio), kršćanstvo je iz korijena promijenilo poimanje života, pa je tako Katolička Crkva dosad osnovala preko 10 tisuća sirotišta, 11 tisuća jaslica; 71 tisuću katoličkih vrtića pohađa oko 7 milijuna djece u svijetu. Doprinos je Katoličke Crkve obrazovanju u svijetu tijekom povijesti neopisivih razmjera, a brojke govore tome u prilog: osim već navedenih 71 482 vrtića koji okupljaju 7 milijuna djece, 94 411 osnovnih škola nižih razreda pohađa gotovo 32 milijuna učenika, 43 777 škola viših razreda pohađa gotovo 19 milijuna djece, srednjoškolsko obrazovanje u katoličkim institutima stječe dva i pol milijuna srednjoškolaca, a 1358 katoličkih sveučilišta pohađa više od tri milijuna studenata.

Ako netko pita što je kršćanstvo učinilo za svijet, taj ne zna kakav je svijet bio prije kršćanstva. Nema ništa u povijesti tako jasno kao preobražavajuća snaga kršćanstva i Krista na osobni i društveni život, istaknuo je Propovjednik.

Misija je Crkve trostrukog: duhovna, karitativna i edukativna, upravo takvu ju je htio njezin Uteteljitelj, čije uskrsnuće danas slavimo, a zahvalnost za dobro koje je On kršćanstvom donio i donosi na svijet, ljudi trebaju iskazati nastojeći učiniti da ovaj svijet bude bolje mjesto za sve ljude, zaključio je Biskup. (G.K.)

Izložba učeničkih likovnih radova „Ususret Uskrsu“

LABIN Hrvatski katolički zbor „MI“ – osnovna zajednica Labin ove je godine po šesnaesti put organizirao izložbu učeničkih likovnih radova pod nazivom „Ususret Uskrsu“, a pod pokroviteljstvom Grada Labina i u suradnji s osnovnim školama Labinštine i župama Labinskog dekanata. Otvorenoj izložbi bilo je na blagdan Cvjetnice 13. travnja u muzeju Grada Labina gdje je izložba i postavljena. S obzirom na ograničenost prostora u muzeju grada, izložba je koncipirana na sljedeći način: jedne godine izlaže jedna skupina osnovnih škola Labinštine sa svojim područnim školama, a druge godine druga skupina škola. Ove su godine pozivnicu dobile: Osnovna škola „Ivo Lola Ribar“ Labin s područnim školama Kature, Vinež i Vozilići, Osnovna škola „Matija Vlačić“ Labin, Osnovna škola „Vitomir Širola Pajo“ Nedešćina te Osnovna škola „Ivan Batelić“ iz Raše. Kao gost izložbe, izvan konkurenije, ove se godine na izložbi zapaženim likovnim radom predstavio Centar za odgoj i obrazovanje „Liće Faraguna“ Labin. S obzirom da papa Franjo od samog početka svog pontifikata poziva sve da vode brigu o siromasima te da im se pruži pomoć, kako bismo i među učenicima izazvali senzibilitet prema potrebitima, odredili smo da tema ovogodišnje izložbe bude „Isus i siromasi“. Radovi su nastali u okviru redovne nastave likovne kulture i vjeronomućnosti. Radove su odabrale same učiteljice, a na čelu stručnog ocjenjivačkog povjerenstva bio

je Josip Diminić, profesor emeritus, akademski slikar i kipar.

261 prispjeli rad

Primjećuje se da je izložba rađena posebnim entuzijazmom, o čemu govori velik broj prispjelih radova, njih 261, što je sugeriralo i malo iznenadujući izložbeni prostor, pod, pa su tako na podu bili izloženi vrijedni eksponati, među kojima se krio i jedan nagrađeni. „Likovni su radovi po svojoj kvaliteti ujednačeni. Promišljanjem Evangelija i Božjih poruka učenici su spremno ili manje spremno iz svoje duše duboko proživljeno i učenički naučeno crtali olovkom, drvenim bojicama, pastelima, flomasterom, tušem, akvareлом, temperom i kolažem, individualno ili grupno, oblikovali ovu lijepu izložbu“, rekla je Jasnja Maretić Diminić, akademска slikarica koja se nazоčnima obratila uime stručnog ocjenjivačkog povjerenstva. Uime Udruge prisutne je pozdravio njezin dopredsjednik gospodin Darko Martinović te Zahvalio svima koji su i ove godine, kao i ranijih godina, pokazivali razumijevanje i pružali potporu oko organizacije ovog projekta, kako finansijsku, tako i tehničku, posebno istaknuvši Grad Labin i Muzej grada Labina. Izložbu je, uz prigodno obraćanje nazоčnima, otvorio gradonačelnik Grada Labina, gospodin Tulio Demetlika. Nakon svečanog otvaranja izložbe, predsjednik udruge Hrvatski katolički zbor „MI“ OZ Labin Nenad Horvat uručio je priznanja sudionicima (školama) te pohvalnice i nagra-

de najuspješnijim učenicima po mišljenju stručnog ocjenjivačkog povjerenstva. Pohvaljeni su radovi učenika mlađih razreda: Tasha Bužan, 3. r. OŠ „Matija Vlačić“ Labin, Lana Čortolovny, 1. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin, grupni rad 1. r. OŠ „Vitomir Širola Pajo“ Sveta Nedelja. Pohvaljeni radovi učenika starijih razreda: Niko Fonović 6. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin, Katerina Zulijani, 6. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin, Nikolina Stošić, 7. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin. Nagrađeni radovi mlađih razreda: 3. nagrada Lajla Piragić, 3. r. OŠ „Vitomir Širola Pajo“ Sveta Nedelja, 2. nagrada Barbara Vozila, 4. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin PŠ Vozilići, 1. nagrada Noa Aron Kiršić, 2. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin. Nagrađeni radovi starijih razreda: 3. nagrada Nina Šišović, 8. r. OŠ „Ivan Batelić“ Raša, 2. nagrada Nina Negovanović, 5. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin, 1. nagrada Marijana Kos, 7. r. OŠ „Ivo Lola Ribar“ Labin. Svečanom ugodađaju otvaranja izložbe doprinijela je učenica Rafaela Blažina svirajući na narodnim instrumentima, na mehu Labinski tanac i na šurlama Svirku na šurle. Posebno hvala ravnateljicama i ravnateljima škola, mentorima i nastavnicima koji su svojom stručnošću i željom za novim idejama uspjeli da kreativnost i originalnost dječjeg izričaja dođe do punog izražaja. Hvala i učenicima koji su svojim likovnim radovima kod posjetitelja pobudili pozitivne osjećaje. (tekst: Nenad Horvat, foto: Foto Festival Labin)

NA SLOBODU POZVANI

GOSPODINE HVALA ZA SHKM 2014. DUBROVNIK

Izvor: laudato.hr

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI U DUBROVNIKU 2014. GODINE

AUTOR TEKSTA I FOTOGRAFIJA:
MARKO BILIĆ

UDubrovniku je 26. i 27. travnja održan Susret hrvatske katoličke mladeži. Na poziv i uz geslo Susreta "Na slobodu pozvani" u Dubrovniku se okupio impresivan broj od 35 000 mladih iz cijele Hrvatske i dijasporе. Kiša koja je neumoljivo padala čitavo vrijeme nije sprječila katoličku mladež Hrvatske jednodušno slaviti Boga. Susret je, u starogradskoj jezgri, na Stradunu, svečano otvorio biskup domaćin mons. Mate Uzinić. „Prije dvije godine preuzeli smo križ u Sisku, ali pokazalo se da taj križ nije križ nego blagoslov. A taj naš blagoslov zapravo ste vi, naši mladi – dobrodošli! Pozdravljamo vas u zidinama starog Dubrovnika, a kad se vratite kući, pričajte svima o slobodi u Isusu Kristu”, rekao je Biskup u uvodnu pozdravu. U bogatu predprogramu nastupili su brojni izvođači hrvatske scene: Duhovni sastav Apostoli mira, Hrvatsko nadzemlje, VIS Proroci, molitvena zajednica Effatha i drugi koji su svojim pjesmama, skećevima i radionicama obogatili Susret. Na nekoliko lokacija u gradu organizirani su duhovno-meditativni programi, kao i klanjanja pred Presvetim. Vrijedi spomenuti da je na jednom od programa sudjelova i naš proslavljeni paraolimpijac Mihovil Španja koji

je ispričao svoje svjedočanstvo u kojem je naglasio da se uz Boga sve može i da naši nedostatci, bilo mentalni, bilo tjelesni, nisu prepreka, već, naprotiv, dar u kojem otkrivamo Boga.

Po završetku predprograma mladi su iznijeli križ Susreta iz Katedrale i u procesiji krenuli prema Gružu. Uz pjesmu, radost, veselje i puno osjećaja mladi su pronijeli križ ulicama grada Dubrovnika i donijeli ga pred oltar na prostoru euharištiskoga slavlja na Gružu.

Misno slavlje u luci Gruž

Vrhunac susreta Hrvatske katoličke mladeži bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio dubrovački biskup mons. Mate Uzinić, a koncelebrirali su: apostolski nuncij Njegove Svetosti nadbiskup Alessandro D'Errico, nadbiskup zadarski i predsjednik HBK Želimir Puljić, splitsko-makarski nadbiskup Marin Barrišić, đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski, predsjednik odbora HBK za mlade, varaždinski biskup Josip Mrzljak, križevački grkokatolički biskup Nikola Kekić, šibenski biskup Ante Ivas, hvarsko-bračko-viški biskup Slobodan Štambuk, porečki i pulski biskup Dražen Kutleša, sisački biskup Vlado Košić. Sudjelovali su i: kotorski biskup Ilija Janjić, subotički biskup Ivan Penzeš, vojni ordinarij u Bo-

sni i Hercegovini Tomo Vukšić, banjolučki pomoćni biskup Marko Semren te zamjenik generalnog tajnika HBK mons. Fabijan Svalina. Bilo je nazočno oko 500 svećenika te predstavnici javnog i političkog života. „Draga mladeži! Znam da ste mokri, ali i ova kiša je Božji blagoslov i ona je znak da nas Gospodin voli jer i kiša nam je potrebna. Hvala vam što niste dopustili ni kiši da nas u tome spriječi, nego ste i dalje, mokri i s osmijehom na licu. Dobro došli!” Bile su ovo riječi biskupa Uzinića na početku svete mise.

Nazočnima se prigodnim pozdravom obratio i apostolski nuncij Alessandro D'Errico koji je izrazio svoje zadovoljstvo sudjelovanjem na Susretu te prenio riječi pape Franje koji „molitvom prati ovo slavlje s najboljim željama biskupima, a posebno predsjedniku HBK, svećenicima, redovnicima i redovnicima, pastoralnim djelatnicima i svima koji sudjeluju na Susretu. Tu je poruku želio poslati kao znak posebne blizine”, rekao je Nuncij.

„Nemojte vjerovati onima koji vam kažu da se ovdje ne može, da u ovoj zemlji nema perspektive. Napravite perspektivu! Vi ste na to pozvani. Oplemenite društvo Radosnom viješću!”

„Čuli smo tko nas je, da bi nas uopće mogao pozvati na slobodu prije negoli nas je na slobodu pozvao po Pavlu, učinio

KRONIKA

slobodnim. Tko je taj? Krist vas za slobodu oslobođi! Krist nas je za slobodu oslobođio, on je onaj koji nas na slobodu poziva, od Krista smo na slobodu pozvani i to je važno uočiti“, rekao je mons. Uzinić.

„Evo, pozivam vas da na Crkvu ne gledate kao na nešto tuđe, nego da je prepoznote kao svoju zajednicu i da je izgrađujete“, rekao je Biskup te naglasio važnost aktivnog uključivanja i u sfere društvenog života.

„Nemojte vjerovati onima koji vam kažu da se ovdje ne može, da u ovoj zemlji nema perspektive. Napravite perspektivu! Vi ste na to pozvani. Uključite se, najprije u neke predpolitičke aktivnosti, u različite udruge u kojima ćete kršćansku Radosnu vijest unositi u ovo društvo i činiti ovo društvo bogatijim, plemenitijim, bez nasilja, bez želje da se učini bilo što protiv bilo koga, nego s ljubavlju za ovo društvo, s ljubavlju za svakog čovjeka u ovom društvu, bez obzira na njegovu vjersku, nacionalnu, političku i bilo kakvu drugu pripadnost! To je vaša zadaća! Pozvani ste biti odgovorni članovi ovog društva. Pozvani ste ne prepustati svoj život nekom drugom tko vam ne želi dobro, nego u svoje ruke preuzeti odgovornost za sebe i za druge kraj sebe. U ljubavi! Onako kako je Krist to činio, kako nas je On učio“, istaknuo je Biskup.

Vidimo se u Vukovaru 2017. godine!

Na samom kraju euharistijskog slavlja predsjednik HBK biskup Želimir Puljić objavio je, na opće oduševljenje mladih, da će idući Susret HKM biti u Vukovaru 2017. godine. Uslijedila je svečanost predaje križa SHKM domaćinu idućeg susreta đakovačko-osječkom nadbiskupu mons. Đuri Hraniću.

U završnoj je riječi biskup Uzinić izrazio radost što će upravo Vukovar biti domaćin idućeg Susreta jer su Dubrovnik i Vukovar gradovi prijatelji koji su bili povezani u teškim stradanjima u Domovinskom ratu, a sada će biti povezani i preko hrvatske katoličke mladeži. Susret je zatvoren simboličnim puštanjem prema nebu 500 balona s led-osvjetljenjem.

Grad Dubrovnik, koji broji oko 38 000 stanovnika, primio je pod svoje krovove 35 000 mladih koji su bili smješteni po svim župama dubrovačkog područja, i po otocima, a neki su čak bili smješteni i na jahtama. U organizaciji tog velebnog događaja sudjelovalo je oko 1000 volontera te stotine policajaca. Izvanrednom gostoprимstvu Dubrovčana u prilog ide i činjenica da su akreditacije koje su dobili sudionici Susreta ujedno bile i ulaznice na dubrovačke zidine i muzeje, a u ugostiteljskim objektima s logotipom Susreta sudionicima je bio odobren popust.

IZJAVE

Fra Tomislav Hršić, župnik Župe sv. Antuna u Puli

Mi smo krenuli u četvrtak navečer prema Međugorju gdje smo imali duhovni program. Mladi, njih 98, smješteno je u župu Rijeka Dubrovačka Rožat koja ovih dana prima 900 mladih, zanimljivo je da ima 67 mladih smještenih na jahtama koje se inače iznajmjuju turistima.

Došli smo u Dubrovnik svjedočiti vjeru na jedan lijep i dostojanstven način. Mladi su pozvani svjedočiti, probuditi u sebi taj trenutak vjere, živjeti tu svoju mladost.

Mihovil Španja, plivač paraolimpjac, rođeni Dubrovčanin

Ja ovaj susret doživljavam jako duboko, jer su geslom ovog susreta „Na slobodu pozvani“, svi mladi srdačno pozvani i primljeni.

Dubrovnik je grad velika srca i ponosan sam što sam dio ovakva susreta i događaja koji prelazi religijske okvire. Dubrovnik će se još dugo sjećati ovog susreta. Moje je životno geslo, ne samo sportsko, nego i životno, živjeti puninu života i da su sposobnosti ispred naših ograničenja.

Ivan Dedić, Župa Svetе obitelji Mokošica, volontер, 15 godina

Volonter sam postao zajedno s još 1000 drugih volontera zato što sam i inače aktivran u Crkvi i želio sam se i ja aktivno uključiti u ovaj projekt. Mislim da se mladi ne bi trebali sramiti što su dio Katoličke Crkve i da bi se češće trebali okupljati na ovakvim susretima jer ovakav susret budi nadu da u Hrvatskoj ima mlađih vjernika koji žele doprinijeti društvu i Crkvi.

Biskup Mate Uzinić, domaćin

Unatoč lošim vremenskim uvjetima i otežanim okolnostima, ili možda dijelom i zbog toga, vjerujem da će mladi ovaj susret ponijeti u dobroj uspomeni, ali i da će cijeli taj događaj biti obogaćenje i ponos za Dubrovačku biskupiju. U pripremi Susreta započeli smo jedan intenzivan rad s mladima, SHKM bio je izvrstan poticaj da se mladi okupe i organiziraju, a nakon Susreta, „iz snage tog motora“ mislimo nastaviti s intenzivnim pastoralom mladih, koji će oni odrastanjem prenijeti na druge razine, obiteljsku i druge. Svakako će ovaj SHKM imati pozitivan odjek na pastoralni život Biskupije. Mladima, sudionicima SHKM, želim poručiti neka nastoje otkriti Krista i njegov poziv na slobodu te neka po uzoru na Njega nastoje to prenijeti u svoje sredine. Mladi žele surađivati sa svojim svećenicima i biskupima, mi im trebamo otvoriti svoje prostore, otvoriti im svoja srca, staviti im svoje vrijeme na raspolažanje, pokazati im da su važni.

Mons. Josip Mrzljak, varaždinski biskup

Isus je želio ustanoviti zajednicu vjernika, a ne individualaca i zato je na svakom susretu mladih, bilo u župi, bilo na ovakvim susretima, ili na svjetskim susretima koje je započeo sveti Ivan Pavao II., vrlo važno biti zajedno kao vjernici jer tako učvršćujemo svoju vjeru. Njegujte to zajedništvo u vjeri i sutra kad odrastete i kad budete imali svoje obitelji.

Dalibor Pilekić, povjerenik za mlade u Porečkoj i Pulskoj biskupiji

Iz Porečke i Pulskne biskupije na Susret u Dubrovnik došlo je oko 670 mladih iz svih krajeva Istre. Unatoč lošem vremenu mladi Porečke i Pulskne biskupije radosno sudjeluju u svim programima Susreta i na Euharistiji; pravo je zadovoljstvo vidjeti ih ovdje danas kako jedni drugima svjedoče vjeru. Ovaj susret ima veliko značenje

KRONIKA

zbog toga što nas povezuje kao vjernike, svjedoči nam da se isplati živjeti u vjeri, ali povezuje nas i kao narod, kao Hrvate, daje nam priliku da njegujući svoj nacionalni ponos, unatoč globalizaciji, ostanemo svoji.

Andro Vlahušić, dubrovački gradonačelnik

Sve raspoložive gradske službe, velik broj policije i na stotine volontera zajedno s organizatorom, Dubrovačkom biskupijom, uključeni su u ovaj projekt i sve prolazi dobro, nema nijednog incidenata. Bojali smo se kiše i što će biti s tim mladima, ali njihovo veselje sve govori, njihova ozarena lica govore da ipak postoji veća snaga od nevremena. Veselite se, družite se, molite i dodite nam opet!

Petar Mojaš, čitač drugog čitanja

Radostan sam što sam izabran za čitanje, trema je bila prisutna, pogled na sve te ljude malo me zabilježio, ali uz Božju pomoć ovo pročitao i sad se osjećam ispunjenom.

Fra Marko Dokoz OP redovnik dominikanac

Jako sam sretan što sam mogao sudjelovati na još jednom susretu mlađih.

Mislim da ovo Sunce koje je sad fizički ovdje zasjalo nakon kiše simbolizira jedno sunce koje je 'zapalilo' sunce u nama i da ćemo svjetлом tога sunca obasjati cijelu Hrvatsku.

Mons. Želimir Puljić, predsjednik HBK

Dojmovi su izvršni, ja sam pohvalio našu mladost koja je svojim držanjem, svojom molitvom dostojanstveno pratila euharistijsko slavlje unatoč kiši koja nas je okupala, ali nakraju se razbistriло. Učinio je sveti Vlaho svoje „famozno“ čudo od čudesa.

Mons. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup

Uvijek me naša mladost iznenadi spremnošću na žrtvu, divim im se kako su danas strpljivo prihvatali ovu žrtvu, pokisli su, ne žale se, sačuvali su vedrinu duha, njihova vjera podržava i nosi i mene kao nadbiskupa.

Radije me što je izabrana Đakovačko-osječka nadbiskupija i grad Vukovar kao idući domaćin Susreta i pozivam mlade nadbiskupije da podmetnu leđa oko organizacije, kao što su to učinili mlađi ovdje u Dubrovniku. Grad Dubrovnik i grad Vukovar bili su povezani u ratu u vrijeme velikih stradanja, a evo sad će biti povezani i na ovaj način.

Dobro došli u Vukovar, zajedno sa svojim biskupima!

Mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup

Ugodno sam iznenađen velikim brojem mlađih ljudi ovdje u Dubrovniku, preko 35 000 mlađih na jednom mjestu, i po kišovitu vremenu. Mlađi su još jednom pokazali svoju velika upornost kad se radi o duhovnim stvarima. Cijeli je dan padala kiša, no oni su ostali na svojim mjestima; treba priznati da to pokazuje kako su u Dubrovnik došli ne radi zabave nego da se duhovno izgrade i posvete svojoj nutrini. To je jedan velik poticaj ne samo mlađima nego i nama. Čovjek u svom životu treba ostati mlađ u duhu, jer Isus je rekao: „Ako budemo kao djeca, ući ćemo u kraljevstvo nebesko.“ Stoga svima nama želim da imamo

tu mlađenčaku dimenziju jer mlađi čovjek gleda u budućnost, dok stariji gledaju u prošlost. Ako gledamo u budućnost, imat ćemo što dati, ako gledamo u prošlost, ona se ne može popraviti, ali iz prošlosti možemo nešto naučiti za budućnost.

Don Ivan Bolkovac, župnik u Mokošici

Krasno je gledati Dubrovnik ovako mlađi, s jedne strane sve je puno starine i kulturne baštine, a s druge strane ovi mlađi koji su svojom pjesmom i veseljem uzdrmali Dubrovnik.

Mons. Ivan Penzeš, subotički biskup

Subotička biskupija broji oko 300 000 vjernika Hrvata i Mađara. Nisam prvi put na ovakvom susretu, već je 25 godina biskupske službe iza mene i u Hrvatsku dolazim kao u svoju kuću. Zaista sam uživao gledajući te mlađe kako su zajedno. Proglašenje svetima Ivana XXIII. i Ivana Pavla II., kao i ovaj susret HKM danas, pokazatelj su da je snaga naše Crkve zajedništvo.

Don Damir Stojić, svećenik salezijanac

Ovo je jedna katolička renesansa, ovdje smo mogli vidjeti što je Hrvatska. Ovo je slika Hrvatske, 35 000 mlađih na jednom mjestu u pjesmi i veselju.

Martin Goluban, Župa sv. Jelene Križarice – Zabok, župni suradnik

Na susretu je bilo jako lijepo, domaćini su se jako potrudili oko organizacije. Mislio je slavlje bilo izuzetno dojmljivo, a homilia mons. Uzinića bila je zaista poruka koja prodire u problematike današnje mlađeži.

Mihaela Tanković, 17 godina, Župa sv. Silvestra, Kanfanar

Danas kad svi gledaju na nas mlađe kao da nema nade za nas, Biskup nam je uputio riječ ohrabrenja da ne posustanemo, da prihvativimo sebe kako bi i druge mogli bolje ljubiti i da ojačani vjерom, budemo aktivni na svim područjima. Spavali smo u dvorani, u vrećama, pokisli smo i sve nam je to nekako stvaralo osjećaj neugodnosti, ali upravo je u tome slatkoča, osjetili smo pravo zajedništvo.

Božo Skoko, Ana Bedrina, Tuga
Tarle za vrijeme predavanja

Održan 8. susret Hrvata u Italiji

PADOVA U subotu 10. svibnja 2014. održan je 8. susret Hrvata Italije u Padovi, uoči blagdana hrvatskog svetca Leopolda Bogdana Mandića. U već tradicionalnu proslavu koju tamošnji kapucini obilježavaju svake godine kao devetnicu posvećenu svom bratu sv. Leopoldu Mandiću, uklopila se i Hrvatska zajednica u Venetu svojim hrvatskim programom već osmu godinu. Prigoda je to i za hodočašće i molitvu, kao i za susret s određenim kulturnim i informativnim programom za Hrvate u Italiji i sve dobrodoše goste.

Program obilježavanja 8. susreta Hrvata u Italiji obuhvatio je cijeli niz događanja. Kao i svake godine, proslava okupljanja započela je hrvatskom svečanom misom u crkvi sv. Leopolda Mandića, koju je predvodio fra Ivan Bradarić iz Zagreba, uz subraću Nikolu Šantaka i župnika iz Vinkovaca. Svečano pjevanje predvodio je tamburaški sastav iz Zagreba. Poslijepodnevni dio programa nastavljen je vrlo zanimljivim predavanjem dr. sc. Bože Skoke na temu „Hrvatska i Europa – povratak kući” te predstavljanjem knjige poznate diplomatinke Tuge Tarle „Hrvatski iseljenički duhopis”. Uvodnu riječ dala je predsjednica Hrvatske zajednice u Venetu Dubravka Čolak, a predavače je predstavila i program moderirala Ana Bedrina, voditeljica puljske podružnice Hrvatske matice iseljenika. Predavanje je pobudilo veliko zanimanje i raspravu, koja je bila ograničena kratkoćom vremena. Poseban doprinos i podršku Susretu i hrvatskom okupljanju

u Padovi izrekli su veleposlanik RH iz Vatikana Filip Vučak, uime hrvatskog veleposlanika iz Rima Damira Grubiše pozdravio je savjetnik Ilijan Želalić. Predstojnica Državnog ureda za Hrvate u inozemstvu Krstičević zahvalila je Hrvatskoj zajednici Veneto i svim Hrvatima u Italiji na svim uloženim naporima i postignućima u očuvanju opstojnosti hrvatskog nacionalnog identiteta u Republici Italiji te njegovovanju dobrih i prijateljskih odnosa između hrvatskog i talijanskog naroda. Pozdravio ih je i predsjednik Saveza hrvatskih zajednica Italije Damir Murković, a Dubravka Čolak posebno je zahvalila Hrvatskoj matici iseljenika – podružnici Pula koja svih osam godina prati i suorganizira programe

ovih susreta, dok je ravnatelj HMI-ja Marin Knezović izrazio zadovoljstvo i daljnju podršku u zbijavanju Hrvata Italije upravo u Padovi, gradu hrvatskog svetca i povijesne povezanosti s Hrvatima. Okupljanje Hrvata u Italiji završilo je koncertom „Salve Regina” uz mezzosopraničicu Sofiju Cingulu te učenicu Glazbene škole iz Pule Vilma Graziju Žmak, uz orguljašku pratnju Monike Zlatarek. Osmi susret Hrvata u Italiji već su tradicionalno organizirali Hrvatska zajednica u Venetu, na čelu s predsjednikom Dubravkom Čolak, te puljska podružnica Hrvatske matice iseljenika s voditeljicom Anom Bedrinou, uz podršku Saveza hrvatskih zajednica Italije i diplomatskog zbora RH u Italiji.

Organizatori i gosti predstavnici diplomatskog kora RH u Italiji te predstavnici ustanova iz RH

Crkveni sprovod

ili ILIJA JAKOVLJEVIĆ

Ovi me dana u svezi sa sprovodima zvalo nekoliko osoba. Svatko je imao svoje mišljenje i pitanje. Međutim, kad se radi o nekoj delikatnoj situaciji, imati sprovod ili ne, najbolje se za mišljenje obratiti Ordinarijatu. Važno se držati osnovnih načela te uputa koje imamo u Obredniku sprovoda. Nikome se ne može uskratiti sprovod ako ima nepodmirene dugove prema župi ili ne zvoniti ako nije plaćao godišnju zvonarinu.

Vjernici, katekumeni i nekrštena djeca koju su roditelji imali nakanu krstiti, imaju pravo na crkveni pogreb.

Često se nalazimo u situacijama kad nismo sigurno tko ima pravo ili tko nema pravo na crkveni sprovod. Često se čuje tvrdnja: «Pogreb nije sakrament» pa mogu činiti što želim. Istina, pogreb nije sakrament, ali je liturgijsko slavlje Crkve (ex opere operantis Ecclesiae), označava pashalni misterij u kojem Crkva moli za svoje članove da očišćeni od svih grijeha budu primljeni u kuću Očevu. Sprovod je liturgijsko slavlje Crkve koja moli za svoje pokojne. »Sahranjujući svoje sinove i kćeri, Crkva, puna vjere, slavi Kristovo vazmeno otajstvo sa željom da oni koji su krštenjem postali sutješnici Krista umrloga i uskrsloga, s njime po smrti prijeđu u život, i to tako da u duši budu očišćeni te sa svetima i izabranima budu na nebo uzeti, a u tijelu da čekaju blaženu nadu – dolazak Kristov i uskrsnuće od mrtvih. Stoga Crkva za preminule prikazuje euharistijsku žrtvu Kristova vazma te uzdiže molitve za njihov pokoj da bi, uslijed uzajamna zajedništva svih Kristovih udova, ono što jednima pri-

bavlja duhovnu korist, drugima donosi utjehu nade.» (RS p 1)

Po sakramentu krštenja čovjek se prijeteljovljuje Kristovoj Crkvi, postaje član zajednice koja ga prati u njegovu životu. Crkva moli za svoje članove, kako one koji su po krštenju postali dio Sveopće Crkve, tako i za one koji su se spremali postati dionici te zajednice (catekumeni), kao i novorođena nekrštena djeca koju su roditelji imali nakanu krstiti. Svaki krštenik, ako se nikakvim činom nije odrekao svoje vjere, ili onaj koji je imao nakanu krstiti se, ima pravo na crkveni sprovod. Pravilo kaže: «Preminulim vjernicima treba da se dade crkveni sprovod prema pravnoj odredi.» (kan. 1176§1)

Nema svatko pravo biti crkveno pokopan, ne zato što svećenik ne želi, već zato što svećenik mora poštivati volju pokojnika, koja se očitovala tijekom njegova života, a ne želju onih koji traže.

Crkveni sprovod može biti uskraćen i onima koji su kršteni, a za vrijeme života otpali su od Crkve te prije smrti nisu pokazali nikakav vidljivi znak obraćenja. Ovdje je napose riječ o osobama koje su unišle u neke sekte ili o onima koji su članovi raznih udruga koje djeluju protiv Crkve (usp. kan. 1184), npr. masoni. Svakako da ovdje ne ulaze oni koji se nalaze u nereguliranim ženidbenim situacijama ili oni koji su počinili samoubojstvo. Možda oni koji su počinili samoubojstvo mogu imati sprovod bez mise, ali takva je odluka prepuštena svećenikovoj pastoralnoj razboritosti.

Najveći se pastoralni problem javlja kad netko nije kršten, a rodbina traži da se crkveno pokopa. Ako se ovakav nije imao nakanu krstiti, a najčešće nije, takvome treba uskratiti sprovod jer u protivnom radimo protiv volje dotične osobe, a opasnost je i od moralne sablazni kod vjernika. Svaki drugi čin svojevrsno je nasilje nad dotičnom osobom.

Jasno je pravilo da je onome kome je uskraćen pogreb, uskraćena i sprovodna misa (usp. kan. 1185).

Crkveni sprovod za nekatolike

Ukoliko netko zatraži crkveni sprovod za osobu koja je krštena u nekoj nekatoličkoj Crkvi ili crkvenoj zajednici, župnik treba zatražiti biskupov savjet. Sprovod može obaviti samo ukoliko dobije biskupov pristanak. Biskup može udovoljiti želji rodbine da sprovodi osobe krštene u nekatoličkoj Crkvi ili crkvenoj zajednici obavi katolički svećenik samo ukoliko rodbina:

a. prethodno pribavi pisano izjavu nekatoličkog službenika u kojoj on izjavljuje da ne može ili da ne želi doći na sprovod,

b. pisano izjavi da ne postoji protivna volja pokojnika,

c. pisano zatraži da sprovod obavi katolički svećenik. Ukoliko je rodbina pokušala doći do nekatoličkog službenika, ali nije uspjela, odnosno ukoliko je on odbio dati bilo kakvu pisano izjavu, neka rodbina o tome sastavi pisano izvješće.

LJEVICA ILI DESNICA

MARIO SOŠIĆ

Kaže se kako je svaki pokušaj definiranja što je to u društvu politički ljevo, a što, pak, desno, prilično složen i zahtjevan zadatak. Iako o tome postoje mnoge napisane knjige, još uvijek postoji velik broj ljudi koji uobičajnom, svakodnevnom, političkom životu ne raspoznaaju tu razliku, ni kad je riječ o strankama, a još manje kad je riječ o pojedincima.

Zašto se to događa? Ponajviše se to dogada iz razloga što se u javnom, najčešće izbornom predstavljanju, stranke i pojedinci isključivo određuju prema pozitivnim aspektima svog svjetonazora, ideologije i politike, ali ne i prema onim negativnim ili barem upitnim sadržajima i pitanjima koje sa sobom nosi njihova politička opcija ili njihova životna biografija. Pa se tako, lukavo i prevarantski, uglavnom pozitivno, afirmiraju govoreći sve loše o konkurentskoj opciji. Hvaleći prekomjerno sebe, svoje negativnosti niti otkrivaju, niti spominju. Općenito, možemo reći da se nepotpuno, pa i lažno, predstavljaju. Zbog toga je i bilo moguće da se danas u Hrvatskoj, na najvišim državnim i drugim položajima, pretežito nalaze ljudi s posve prešućenim vlastitim i naslijednim, zločinačkim, udbaškim, izdajničkim, kriminalnim, nemoralnim, i drugim negativnim karakteristikama svoje osobnosti. Da stvar bude gora po nas, takvi dobivaju izborni legitimitet upravo od nas, naroda, tog naroda, koji često prekasno, a još češće nikada, shvati svoje zablude i pogrešne izborne procjene. Dakle, oprostite, i mi trebamo snositi moralnu krivicu za loš odabir ljudi i politika.

Kako izbjegići pogrešan izbor

Mali je broj onih birača kojima je posve jasno tko je tko i što je što. Ne zna se, a treba se znati, kome to politički pripada naša stranka kojoj dajemo glas, odnosno, gdje je politički smješten pojedinac za kojeg želimo glasati. Prvotno određenje mora biti: tražimo li naš željeni izbor u političkom krugu desnice ili, pak, onom političke ljevice.

Prema iskustvu i analizi mnogih proteklih izbora, kako na razini Hrvatske, tako i u Istri, izborna se potpora uglavnom daje po raznim drugim, ne tako bitnim, i posve nepolitičkim kriterijima.

Uglavnom se prije donošenja odluke promišlja i raspravčja o tome: je li netko naš ili nije, izgleda li simpatično i umiljato, govoriti li retorički ili je nerazumljiv, je li obrazovan i koliko jezika govoriti, je li star ili mlađ, je li muško ili žensko, itd. To bi bile dobre karakteristike u slučajevima kad se, naprimjer, odabire vjenčani kum, prijatelj, podstanar, radnik, kolega/ica na poslu i slično. Ali u politici, tamo gdje se biraju ljudi koji oblikuju i donose važne odluke za društvo u cjelini, to su po važnosti tek sekundarne odlike i vrli-

ne. Najvažnije je izabrati pojedinca (onog ili onu) ili stranku koja *po svom stranačkom i svjetonazorskem profilu pripada tvom/našem osobnom afinitetu; koja ima objektivnu političku moć da ono za što se deklarativno zalaže može u najvećoj mjeri provesti; koja ima prepoznatljiv kadrovske potencijal, to jest pojedince iza kojih već stoji određeni pozitivan radni i politički uspjeh i visoka kompetencija u nekom društvenom području*. Ako se bira po tom kriteriju, onda izborni rezultat i odbornici pojedinci predstavljaju prilično dobru sliku odnosa i «kvalitete» hrvatskog društva. I to bi tada bio pravedan i dobar izbor.

Karakteristike ponašanja hrvatske ljevice i desnice

Kako smo uvodno naznačili, a osobito u izbornu vrijeme, stranke i njihovi reprezentanti uglavnom govore ono što smatraju da većina građana želi čuti, a ne ono čemu smjeraju i kojim sve načinima to žele i mogu postići. Upravo je stoga presudno važno da građani već unaprijed znaju i precizno rasuduju koja su politička, i druga ponašanja, svojstvena ljevinci, a koja desnici. Ta su dva bloka nazočna na političkoj sceni većine europskih zemalja, pa tako i u Hrvatskoj.

Ljevi je blok prezentiran Socijaldemokratskom partijom (SDP), a desni blok Hrvatskom demokratskom zajednicom (HDZ).

U ljevicu se svakako ubrajaju još i sve stranke Kukuriku koalicije, laburisti, novoosnovani Orah i Gabrićev Forum te još nekoliko malih radikalno ljevih stranaka. Tom ljevom spektru pripadaju, pretežito, i razne zelene stranke, kao i sve udruge civilnog društva, iz područja ljudskih prava, razvoja demokracije i alternativnih istospolnih zajednica.

Blok desnice, uz HDZ, čine još i HSS, razne pravaške stranke, koalicija Savez za Hrvatsku, kao i braniteljske udruge, razne crkvene udruge te one koje se bore za pravo na život, brak, za vjersku poduku u školama, itd.

Iz našeg se demokratskog iskustva može jasno naznačiti razlika u ponašanju ljevice i desnice.

Kad ljevica dobije vlast (2000. i 2011.) ona radikalno i revolucionarno mijenja i smjenjuje, na svim razinama i bez ikakve zadrške, sve one koji ne pripadaju njenu političkom i ideološkom krugu. Desnica to nikad, ni u najgorim uvjetima (rat, pobuna, izdaja), ne čini. Zato, iako osvaja vlast, ne ostvaruje potpuno vladanje, nego suvlada (primjer Istre) i s drugim, protivnim opcijama.

Ljevica nikad ne bi izabrала vjernika-katolika za predsjednika države ili vlade, desnica, pak, bez problema izabire predsjednika nevjernika, i to zaredom triput.

Politička se ljevica prvenstveno bavi preoblikovanjem društvenih vrijednosti.

Patriotizam zamjenjuje internacionalizmom i regionalizmom, hrvatstvo zamjenjuje nehrvatstvom, jugoslavenštinom ili drugim identitetima, Domovinskom ratu parira antifašizmom, katoličanstvu i vjeri suprostavlja liberalizam (potpuna sloboda) i ateizam, nijeće samosvojnost hrvatskog jezika, itd. Njoj je prvenstveno stalno mijenjati ljude, a ne život nabolje. Zašto? Zato što ona želi oblikovati ljude na način da si preko njihove obrađene svijesti osigura vječnu *totalnu* vlast. Nekad je partija stvarala socijalističkog čovjeka, danas ministar Jovanović nameće stvaranje svjesnog građanina. A to znači svjesnog nevjernika, ljevičara, alternativca, nehrvata, buntovnika.

Ljevica okuplja i preferira sve manjine (etnobičinu) i stavlja njihov interes ispred interesa svog naroda. Desnica daje prava manjinama, ali je prvenstveno zanima interes vlastitog, hrvatskog naroda. I to kako u Hrvatskoj, tako i svugdje u svijetu, posebice u BiH.

Hrvatski katolici, kojih smo i mi dio, to moraju znati i prepoznati u situacijama kad se odlučuje i bira. Mi moramo braniti svoje interese jer i drugi to čine za sebe. I to čine nasilno, bez kajanja.

Europom većinski vlada demokršćanska desnica

Iz današnjih hrvatskih prilika, političkih, obrazovnih i medijskih, ne može se razabrati kakav je stvarni odnos snaga ljevice i desnice u Europi. Gotovo se stvara dojam kako je lijeva liberalna Europa nešto što je svepri-sutno, moderno i in. A to nije točno. Taj je odnos već dugo takav da desnica, kao skup raznih političkih opcija pojedinih zemalja članica, ima veliku političku dominaciju, ne samo u Europskom parlamentu nego i u vladama većine zemalja članica. Socijalistička i druga europska ljevica zapravo je svojim raznim nekritičkim stavovima i nametnutim politikama prema manjinama, sigurnosti, useljavanju, nemirima, prosvjedima, itd., nanjela Europski silne probleme i troškove, koje sad europska politička desnica i vlasti pokušavaju mukotrpno sanirati.

Zbog toga se i Hrvatska, barem svojim većinskim predstavništvom u Europskom parlamentu, mora naći u okviru stranaka desnice, to jest europskih pučana (PP). To je jamstvo da će se naši interesi moći povremeno, u tom krugu najjačih, i ostvarivati. Svađe s Europom preko lijeve neokomunističke ideološke fronte, kakve smo imali nedavno oko slučaja izručenja udbaša Perkovića i Mustaća, ne mogu nam donijeti ništa dobra. To je za Europu i duhovno neprihvatljivo. Zato nam je mjesto, barem nama vjernicima, među demokršćanskim europskom obitelji.

SVIBANJ - MJESEC ŽENE

ANA CVITAN

Marijin mjesec

Marijinu prisutnost u Crkvi i njezinu povezanost s učenicima njezina Sina zabilježio je još u prvom stoljeću kršćanstva pisac Djela apostolskih. Sveti Luka, kojemu se zajedno s njegovim evanđeljem pripisuje ta novozavjetna knjiga, opisuje događaj silaska Duha Svetoga na apostole i Mariju povezane u molitvi. Božjim izborom Marije da upravo ona bude majka Njegova Sina, potvrđuje se nezamjenjiva uloga majke i žene u povijesti spasenja.

Mjesec svibanj Marijin je mjesec od davnina. Mjesec je to u kojem je priroda u svojoj ljepoti puna života: nepregledni pejzaži, šarene boje, raznovrsno bilje, nebo prošarano letom ptica. Sve odiše nekom svježinom i čistoćom. Nije zbog toga čudno da je upravo najljepši mjesec u godini posvećen najljepšoj Ženi u povijesti čovječanstva. Pobožnosti koje su se u 16. stoljeću počele širiti i povezivati s ovim mjesecom došle su i do nas. Iako ponekad te pobožnosti na prvi pogled djeluju sladunjavaju, patetično ili zastarjelo, svaki hodočasnik u neku Marijinu crkvicu, svaki molitelj Krunice, potvrdit će da se iza pobožnosti krije veliko poštovanje prema Mariji i njenoj jednostavnoj svježini duha te kako su one izvor snage i mudrosti za svakidašnji život. Nakane su Marijinih štovatelja čiste, iskrene i bitne. Marijine štovateljice pak u njoj pronalaze lik prave Žene.

Žena za sva vremena

Žena je to koja je, kao i sve supruge, proživiljala trenutke krize sa svojim suprugom, ali koja je u prijateljstvu pronala-

zila mir, razumijevanje, prihvatanje. Žena je to koja je, kao i sve majke, bila uzbudena i u isto vrijeme zabrinuta oko poroda. Žena koja se radovala svakoj novoj riječi svog djeteta, prvim koracima, njegovim znatižljivim pitanjima. Žena koja je strepila nad djetetom, osjećala brigu i bojala se kad je bio adolescent te s nadom gledala u njegovu budućnost. Kao i svaka žena, osjećala se neshvaćena, ponekad rastužena zbog nesretne sudbine ljudi koje je voljela. Žena je to koja je često osjetila nepravdu, odbačenost zbog svog socijalnog ili imovinskog stanja, koja je proživjela bol majke zbog smrti vlastita djeteta. Marija je Žena za sva vremena. Ona je živjela sve ono što mi žene danas proživiljavamo te je upravo ona ta koja nas u našim bolima i radostima može najbolje razumjeti. Zbog toga pobožnost Mariji i naš duhovni odnos s njom nije romantičarski ili patetičan već stvarnost. Odnos prijateljstva između žene i žene.

Mjesto Žene i žena u Crkvi i društvu

Marijino mjesto u Crkvi nikad nije bilo upitno. Ona je majka Božja, majka Crkve i naša majka. Potvrđivalo je to od samih početaka kršćanstva naučiteljstvo Crkve. Nedavno proglašen svetim, Ivan Pavao II. izabrao je Mariju za svoju duhovnu pratiteljicu, njegovo geslo „Totus tuus – Sav tvoj“ potvrđuje njegovu predanost Marijiniu vodstvu, na isti način kako su joj se prepustili i apostoli nakon Pedesetnice. Ona je za njih bila majka, snažna žena. Koja je uloga današnjih žena u Crkvi? Papa Franjo u svojoj pobudnici „Radost Evanđelja“, u broju 103. piše: „Crkva priznaje nezabilazan doprinos koji žene daju društvu, osjetljivošću, intuitivnošću i određenim

osebujnim sposobnostima koje obično žene posjeduju u većoj mjeri od muškaraca. Tu mislim, primjerice, na osobitu pažljivost žene prema drugima...“ I iako su žene prisutne na mnogim poljima u pastoralnom djelovanju Crkve, Papa, citirajući Kompendij socijalnog nauka Crkve, nadodaje kako je „potrebno proširiti prostore za snažniju prisutnost žene u Crkvi. Jer ‘ženski genij’ nužan je u svim izrazima društvenog života pa se stoga treba zajamčiti prisutnost žena i na radnome području i u različitim mjestima gdje se donose važne odluke, kako u Crkvi, tako i u društvenim strukturama.“ To legitimno pravo koje treba poštivati proizlazi iz „čvrstog uvjerenja da muškarci i žene imaju isto dostojanstvo“.

Ženski genij

Papa govori o „ženskom geniju“ koji treba poštivati i kojemu treba dati prostora. Ljepota žene, njena snaga nježnosti izvire iz njene nutrine. Zato, drage moje koje ovo čitate, ne treba se toliko boriti da netko prizna vaša prava, ona proizlaze iz Božjeg stvaralačkog plana koji je htio da muškarac i žena uživaju isto dostojanstvo. Pravo nam je dano samim našim rođenjem. Na nama je da budemo „ženski genij“, da pokažemo svoju lijepu stranu, svoju nježnost, požrtvovnost i svoju stvaralačku moć, da budemo svjesne svoje veličine i darovitosti od Boga nam poklonjene i da njome uljepšavamo svijet, poput Marije – Žene. Pa neka onda muškarci budu ti koji će prepoznati i priznati koliko je važna muško-ženska komplementarnost, tj. nadopunjavanje u svakoj inicijativi. Tada ni jednom ni drugom spolu neće trebati dokazivati tko je pametniji ili bolji jer ćemo se u svojoj različitosti obogaćivati.

Dva nova svetca - dvojica papa, Ivan XXIII. i Ivan Pavao II.

ALDO SINKOVIĆ

Crkva je na svetkovinu Božjeg Milosrđa dobila dva nova svetca, i to dvojicu važnih papa dvadesetog stoljeća: Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. Jedinstveni događaj u povijesti kršćanstva. Nikada na proglašenju svetaca nije nazaločilo toliko naroda sa svojim biskupima i svećenicima dok su ga, prema procjenama, preko radija i televizija pratile barem dvije milijarde ljudi. S Papom je koncelebriralo 150 kardinala, među kojima je bio i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, 1000 biskupa i 6000 svećenika, a 600 ih je dijelilo svetu pričest. Podijeljeno je i milijun i 200 000 sličica novih svetaca. Relikvije novih svetaca donijelo je na oltar četvero Roncalijevih nećaka i čudom ozdravljeni, Wojtilinim zagovorom, Floribeth Mora Diaz iz Kostarike.

Uz mnoštvo vjernika razasutih po rimskim ulicama na Trgu sv. Petra bila su, na neki način naznačna četvorica papa: dva svetca, Ivan XXIII. i Ivana Pavao II., te dvojica koji su ih proglašili svetcima: Franjo i Benedikt. Susret dvaju Papa bio je vrlo dirljiv. Rim je cijelu noć vrvio vjernicima, koji nisu mogli propustiti ovu izvanrednu priliku. Najviše je, naravno uz Talijane, bilo Poljaka. Bilo je i nekoliko tisuća Hrvata. Čulo se, međutim, govoriti na vrlo različitim jezicima, što je odražavalo univerzalnost Crkve. Nazočnost preko stotinu državnih izaslanstava, među kojima i onog hrvatskog, na čelu s predsjednikom Josipovićem, potvrdilo je da ovaj događaj ima, uz vjersku dimenziju, i društvenu i političku, što je primijetio i papa Franjo, istaknuvši kako su oni na neizbrisiv način pridonijeli razvoju naroda i miru u svijetu.

"Papa poslušnosti Duhu Svetome" i "Papa obitelji"

Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. bili su svećenici, biskupi i pape dvadesetog stoljeća. Bili su hrabri ljudi, posve otvoreni Duhu Svetom, pruživši svjedočanstvo Božje dobrote i njegova milosrđa Crkvi i svijetu. Doživjeli su tragedije, ali im nisu podlegli jer je u njima Bog bio jači, jača je bila vjera u Isusa Krista otkupitelja čovječanstva i gospodara povijesti. Jače je u njima bilo Božje milosrđe, koje se očitovalo u slavnim ranama uskrsla Krista – rekao je papa Franjo u propovijedi usredotočenoj na Božje milosrđe. Primije-

**ovi su svetci tu nadu
i radost, što im ih je
uskrsl Gospodin podao,
u izobilju prenijeli
Božjem puku, koji im je
neizmjerno zahvalan. I
jedan i drugi surađivali
su, prema riječima
pape Franje, s duhom
svetim oko preuređenja
i osvremenjivanja
Crkve prema prvotnoj
fizionomiji, koju su
joj dali svetci tijekom
stoljeća.**

tio je kako se ovi novi svetci nisu sramili promatrati rane uskrslslog Krista, skandal za vjeru, jer su to rane čovječanstva. U njima je prebivala živa nada, zajedno s neobjedinivom i slavnom uskrsnom radošću, koje su doživjeli u dugim iskušenjima, pljačkama i ispraznostima blizu najvećih grješnika sve do odvratnosti tog mučnog kaleža. Ovi su svetci tu nadu i radost, što im ih je uskrsl Gospodin podao, u izobilju prenijeli Božjem puku, koji im je neizmjer-

no zahvalan. I jedan i drugi surađivali su, prema riječima pape Franje, s Duhom Svetim oko preuređenja i osvremenjivanja Crkve prema prvotnoj fizionomiji, koju su joj dali svetci tijekom stoljeća. Ne smijemo zaboraviti da upravo svetci pomažu napredak i razvoj Crkve. Ivan XXIII. sazvao je Drugi vatikanski sabor koji je preporodio Crkvu, a Ivan Pavao II. ga je proveo u djelo, posvetivši se čovjeku, a napose obitelji, tako da bi ga se moglo nazvati – Papom obitelji. Na kraju je propovijedi papa Franjo preporučio zagovor dvojici novih svetaca i pastira Božjega naroda: Ivanu XXIII. "papi poslušnosti Duhu Svetome" i Ivanu Pavlu II. "Papi obitelji", kako bi u dvogodišnjem putu prema Sinodi o obitelji Crkva bila otvorena djelovanju Duha Svetoga za pastoral obitelji. Iako je za tu priliku u Vječni Grad stiglo preko milijun hodočasnika, pobožnost se odvijala mirno. Trg sv. Petra i obližnje ulice i trgovini bili su prepuni. Vjernici su mogli pratiti obred preko 18 velikih ekrana, koji su bili postavljeni na svim većim prostorima i trgovima, a nakon mise počelo je hodočašće na grobove novih svetaca u baziliku sv. Petra, koje je trajalo do kasno u noć.

U ponедjeljak je upravitelj bazilike sv. Petra i generalni vikar Države grada Vatikana kardinal Angelo Comastri služio svečanu svetu misu zahvalnicu, na kojoj su sudjelovali kardinali i nadbiskupi te diplomatski zbor akreditiran pri Svetoj Stolici, zajedno s građanskim i crkvenim vlastima i brojnim vjernicima koji su i dalje posjećivali grobove novih svetaca.

Prigodnu je propovijed održao krakowski nadbiskup i dugogodišnji tajnik pape Ivana Pavla II. kardinal Dzsiwisz, koji je istaknuo dvostruku koncilsku ulogu novih svetaca: prvi je sazvao Koncil, a drugi ga ostvario. Zahvalio im je za izvanredno svjedočanstvo i službu, što su je dali Crkvi i čovječanstvu. U bazilici sv. Petra okupili su se uglavnom poljski hodočasnici, dok su se talijanski vjernici, posebno oni iz Bergama, sastali u crkvi sv. Karla Boromjeskog, gdje je Ivan XXIII. bio u ožujku 1925. zaređen za biskupa. Biskup Beschi je pozvao pučanstvo Bergama i okolice da slijedi vrednote bratstva i solidarnosti, koje je zastupao "Dobri Papa", kako bi se ostvario građanski suživot s neospornim i obveznim preporukama novog svetca.

HRVATSKI ISTARSKI PREPORODITELJI:**Antun Kalac**

✉ DR. SC. MAJA POLIĆ

HAZU Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka

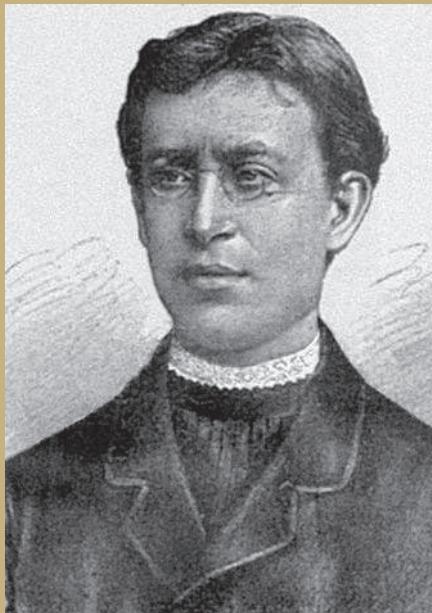
Antun Kalac tipičan je predstavnik društvenoga života Hrvata Pokrajine Istre s Kvarnerskim otocima. Iz obitelji je poljodjelaca, koja je u njegovo biće utkala snažno hrvatsko narodno osjećanje, školuje se i postaje svećenik. Svoju gorljivost za hrvatski preporodni pokret Istre isticao je književnim, odnosno pjesničkim stvaralaštvom, poput mnogih istomišljenika.

Antun Kalac tipičan je predstavnik društvenoga života Hrvata Pokrajine Istre s Kvarnerskim otocima. Kao i mnogi, i on je poniknuo iz težačkoga kruga te je u društvo obrazovnih mogao ući preko svećeničkoga poziva. Svoju gorljivost za hrvatski preporodni pokret Istre isticao je književnim, odnosno pjesničkim stvaralaštvom, poput mnogih istomišljenika. Tek u novije vrijeme njegovo je djelo odgovarajuće vrednovano i stavljeno u odgovarajući preporodni kontekst.

Dostupna literatura o Antunu Kalcu veoma je oskudna. S obzirom da nije objavljivao samostalne zbirke pjesama, izostala je i njihova uobičajena kritika, kao što je to bio slučaj kod nekih drugih istarskih preporoditelja. Tek ga se uzgred spominje u okviru pregleda istarskih književnih, društvenih i kulturnih dostignuća tijekom 19. stoljeća, dok se njegovo stvaralaštvo može naći u onodobnim novinskim edicijama.

Od Žbrline do Trsta

Antun Kalac rođen je 27. prosinca 1849. u selu Žbrlini (Vrlini) u Pazinskom polju, u obitelji poljodjelaca, koja je u njegovo biće utkala snažno hrvatsko narodno

osjećanje. Kod pazinskih je franjevaca pohađao osnovnu školu te nižu gimnaziju na njemačkome jeziku. Potom je u Trstu pohađao višu gimnaziju, također na njemačkome jeziku, međutim, to nije dovelo do njegova odnarođivanja i utrušnja hrvatskoga nacionalnog duha. U *Velikom cirilo-metodskom koledaru* za 1908. možemo naći i njegovu biografiju, koja nam oslikava periode njegova života. Tako autor napisala bilježi njegovo oduševljenje znamenitim Dobrilinim molitvenikom *Otče, budi volja Tvoja!*, navodeći: «*Citave sate čitao je Kalac iz ovoga molitvenika, citave molitve i stranice izučio na izust; baš po ovoj knjizi svakim danom mu postajao slagnjim njegov materinski jezik.*» Koledar donosi podatke i o mukotrpnosti tršćanskoga perioda njegova obrazovanja. Kako bi si osigurao finansijska sredstva, bio je primoran davati poduke svojim kolegama, a «(...) Od mnogih skrbi, truda i napora obolio je opasno u osmom razredu, nu ipak svršio sretno nauke.» Ipak, tršćanska atmosfera djelovala je i pozitivno na mlađoga Kalca, s obzirom da je ondje tiskan

na *Naša sloga* uz koju je bilo okupljeno mnoštvo prvaka prve generacije istarskih preporoditelja. Do Kalca je u Trstu došao i književni časopis na slovenskome jeziku – *Zvon*, pokrenut 1870. u Beču. Pod njegovim utjecajem Kalac započinje pjevati na slovenskome jeziku, no po dolasku na studij bogoslovije u Gorici gdje je proveo tri godine «(...) zazeblo ga je oko srca, jer se sjetio da je Hrvat čakavac iz Pazinskog polja, gdje se samo hrvaština govori, a još nijedne pjesme nijeispjevao u svome materinjem jezikul!» Vrativši se potom u Trst, završio je posljednju godinu studija.

Poliven kiselinom

Na svećeničku službu u Pazin stigao je 1875. godine, istaknuvši se kao narodnjak i preporodni borac te se na taj način zamjerivši talijansko-talijanaškim vodećim strukturama. Njihov sukob bio je toliko snažan da su ga politički talijansko-talijanaški neprijatelji prigodom jednih općinskih izbora polili kiselinom. U studenome 1882. premješten je u Buzet. Jedan od pazinskih talijanaša tada je, navodno, uskliknuo: «*Hvala Bogu! Danas smo otpatili i hrvaškoga kralja ča.*» Početkom travnja iduće godine ondje je ustoličen za župnika i dekana. Pretposljednjega dana mjeseca kolovoza 1906. dolazi u Pazin, obavljajući službu župnika te nadzornika vjeronauka u hrvatskoj i njemačkoj gimnaziji, nastavivši i dalje aktivnosti u okviru «*Đačkog prijedora*». Godine 1910. sudjelovao je u osnivanju katoličkoga Tiskovnog društva u Pazinu, kao i u nastojanjima oko prelaska glasila *Pučki prijatelj* iz Krka u Pazin 1912. godine. Iste je godine uredio i tiskao knjigu *Biskup dr Juraj Dobrila – Spomen-knjiga stogodišnjice njegova rođenja*. Intenzivna Kalčeva djelatnost ponovno je aktivirala talijanaške napade. Ovoga puta, tužili su ga tršćanskome biskupu zbog služenja mise na hrvatskome jeziku u pazinskoj crkvi. Ostavši u Pazinu do kraja života, ondje je 13. svibnja 1919. preminuo, doživjevši talijansku okupaciju Istre i slom

dotadašnjih preporodnih akcija kao jedan od njezinih najpredanijih i najgorljivijih sudionika. Ističemo kako Kalac u doba preporodnoga pokreta, koji se već afirmirao i gorljivo rasplamsavao, ne nalazimo na vodećim funkcijama, što svakako ne umanjuje njegovu važnost i prisutnost u preporodnoj borbi s nadmoćnjim talijansko-talijanaškim političkim protivnicima. Kalac je djelovao u brojnim preporodnim akcijama, šireći ideje nacionalnoga otpora u sredinama u kojima je boravio. Tijekom četiriju desetljeća marljivo je davao svoja književna ostvarenja. Naime, svoje stvaralaštvo po prvi je put prikazao javnosti 1873. godine, objavivši u *Našoj slozi* pjesmu «Mlada Istrijanka». Navedeni prvijenac motivirao je tadašnjega urednika lista Matu Bastiana da mu pošalje pismo veoma pohvalnoga tona, koje je za cilj imalo potaknuti mладца na daljnje stvaralaštvo. Među stotinjak objavljenih Kalčevih pjesama, najviše ih se tematski vezuje uz kategoriju rodoljubnoga pjesništva karakterističnoga za period preporoda. Njegovo je posljednje ostvarenje javnosti bilo dostupno 1914. godine.

Nadan Zorin

Antun Kalac objavljivao je i pod pseudonimom Nadan Zorin. Njegovo stvaralaštvo resi raznovrsnost, manifestirana u pjesničkom i prozaičnom izričaju. Bio je stvaratelj goleme erudicije, a njegova se temeljita i bogata književna naobrazba manifestirala i u njegovu stvaralaštvu. Uz to, bio je i prevoditelj stranih književnosti. U spomenutome *Velikom čirilo-metodskom koledaru* za 1908. stoji kako je Kalac «(...) u srednjoj Istri – onkraj Učke – prvi, koji je propjevao hrvatski». Ova tvrdnja u skladu je s podatkom da su središta preporodno-političkih akcija istarskih Hrvata bili Kastavština, liburnijska Istra i otok Krk. No, središnja Istra – unatoč manjem broju onodobnih istaknutih djelatnika javnoga hrvatskog života – dala je, primjerice, biskupa Jurja Dobrilu i Petra Studenca koji su svakako postavili veoma snažan temelj preporodu Istre i Kvarnerskih otoka i do danas ostavili neizbrisiv trag. Prema obimu i literarnim dometima vlastita književnoga opusa, Kalac je jedan od najznačajnijih predstavnika središnje Istre u razdoblju preporoda, unatoč činjenici da je nacionalnim interesima podredio i svoj književni talent, zapostavljajući pred njima svoja umjetnička nastojanja.

DVOSTRUKO SLAVLJE OBITELJI ORBANIĆ - ZLATNI I SREBRNI BRAČNI JUBILEJ

ŽMINJ U subotu 26. travnja, uoči nedjelje Božanskog Milosrda, u crkvi sv. Marije Svetomore nedaleko Žminja, bračni par Josipa i Josip Orbanić proslavili su svoj zlatni, a njihov sin Renato i supruga Sandra srebrni bračni jubilej. Na sv. misi zahvalnici za zajedništvo bračnog života, koju je predslavio župnik Jordan Rovis, okupili su se njihovi najbliži – djeca, rođaci i prijatelji.

Ovakva milosna okupljanja imaju cilj, s jedne strane, dati Bogu hvalu za prijeđen zajednički život, 50 i 25 godina zajedničkog života, moliti za sretnu budućnost, a s druge strane, mladima ovakva pohvala bračnoj ljubavi i vjernosti služi kao poticaj i ohrabrenje prihvatići Božji naum o braku i obitelji, naglasio je župnik u homiliji. Bračni par Josipu i Josipu vjenčao je pred pedeset godina pok. vlč. Antun Orbanić, slavljenikov brat. Supružnici Renato i Sandra Orbanić vjenčani su 22. travnja 1989. u crkvi sv. Mihovila, vjenčatelj je bio vlč. Antun Kurelović. „Vaš je brak spomenik

ljubavi i vjernosti, čestitamo vam, a Gospodin neka vas i dalje prati svojim blagoslovom“, poručio je župnik „zlatnim“ i „srebrnim“ slavljenicima. Nakon homilije ponovno su blagoslovjeni vjenčani prsteni, simboli njihove međusobne vjernosti i bračnog zajedništva, koje su supružnici jedno drugome ponovno predali. Na kraju nesvakidašnjeg zahvalnog misnog slavlja slavljenicima je uručen prigodan dar. (N.P.)

Cvjetni tepih u crkvi sv. Bernarda u Funtani

Svake godine, prve nedjelje u svibnju, u našoj župnoj crkvi marljive ruke s ljubavlju izrađuju tepih od cvjetnih latica.

Ovaj se neobičan tepih proteže kroz svu duljinu crkve, a laticе sakupljaju župljanke Majci Božjoj u čast.

Nigdje drugdje u istarskim župama nema takva običaja. Dokaza o podrijetlu i nastanku prvog tepiha nemamo, ali i najstarija župljanka zna za taj tepih iz svog djetinjstva, a njoj je tada rečeno da je to „oduvijek tako“.

Istarski Svetci u Srednjem vijeku

✉ STANKO JOSIP ŠKUNCA

Sveti Martin

U poznatom povijesnom djelu «De administrando imperio» bizantskog cara Konstantina Porfirogeneta iz 949. g. stoji zapisano: «U vrijeme (hrv.) vladara Trpimira

(928. – 935.) došao je iz dijela franačke države, koji se nalazi između Hrvatske i Venecije, neki muž po imenu Martin, veoma pobožan, ali u građanskom odijelu. O njemu Hrvati kažu da je činio mnoga čudesa. Taj je pobožan čovjek nemoćan i sakatih nogu pa su ga nosila četvorica kad se htio kretati. On je Hrvatima govorio da do kraja života ostanu vjerni naredbi pape (Agatona 680. op.), a i sam se molio onom molitvom kao i oni. Zato ni male ni velike lađe Hrvata ne idu u rat ni protiv koga, osim ako netko na njih navalii.» Zemlja koja se nalazi između Venecije i Hrvatske – tada pod dominacijom Franaka – može biti samo Istra. Nažalost, to je jedini podatak koji imamo o svetom Martinu «iz Istre».

Sveti Romuald

U skupinu istarskih svetaca stavljamo i sv. Romualda jer je poznato da je za svog burnog života nekoliko godina proboravio i u Istri (1001. – 1004.). Rodio se u Raveni polovicom 10. st. gdje je ušao u samostan benediktinaca. Bilo je to vrijeme kad je iz Clunija dolazio pokret obnove benediktinskog reda. Nezadovoljan polovičnim životom monaha i nadahnut životom egi-

patskih cenobita, povuče se na lagune Venecije gdje provodi pustinjački život u molitvi i pokori. Osobito čita i meditira psalme sa suzama u očima. Tu nađe drugove sličnih stremljenja. Njegov je život na prvi pogled proturječan jer, premda pustinjak po naravi, ide okolo i osniva na stotine samostana u kojima uspostavlja strog asketski život u molitvi i radu. Grmi protiv korupcije moćnika i crkvenih prelati. Nikto nije ostao ravnodušan nakon susreta s njim. Ljute ga strukture ustanova koje guše duhovnu slobodu, poziva na održavanje starih monaških pravila, razapet je između čežnje za samoćom i žara da ljudi vodi Kristu. U čežnji za samoćom prešao je Jadran i našao se u Istri, gdje je proboravio nekoliko godina u špilji ponad Limske drage. Tu je, prema tradiciji, osnovao ili obnovio nekoliko samostana: sv. Marije i sv. Mihovila nad Limom, sv. Petronile u Dvigradu, sv. Mihovila kod Bala, sv. Ivana na Pučini kod Poreča i onaj u Svetvinčentu. Sljedbenici sv. Romualda u Italiji osjetili su veliku potrebu njegove nazočnosti i nagovarali ga da se vrati u Italiju. Nekolicina ih je čak došla u Istru kako bi ga vratili u Italiju. Kako ga je kler i narod držao svetcem, porečki biskup Andrija (991. – oko 1010.) zaprijeti izgonom onima koji bi mu dali lađu za odlazak. No, to je bilo uzalud. Njegov učenik bio je sv. Gaudencije, biskup osorski, koji je također osnovao ili obnovio nekoliko

samostana. Posljednja životna postaja sv. Romualda bila je u Camaldoli pa se cijeli njegov obnoviteljski pokret naziva po tom mjestu, a sljedbenici kamalduležani. Umro je u opatiji Val di Castro 19. lipnja 1027., ali je njegov spomen stavljen na 7. veljače. Njegovo je tijelo 1480. preneseno u samostan Sv. Apollinaro in Classe u Ravenni.

Obnovu sv. Romulada u Istri polovicom 11. st. moralno je i materijalno pomogla grofica Acika, kći istarskog markgrofa Vecelina i majke Valpurge. Po mišljenju povjesničara ona je redovnicima dala dosta zemlje i pomogla izgradnju većeg samostana na Limu. Poznati porečki biskup Engelmar tražio je da mu ovi redovnici daju desetinu pa se godine 1041. Acika utekne caru Henriku III. koji presudi da "ne valja uzeti desetinu Kristovim siromasima". Valpurga se kao udovica zamonašila i nad Limom osnovala i ženski samostan u kojem je bila prva opatica. Prema starim kronikama tu je našla posljednje počivalište ona i kći joj Acika.

Nakon dvaju plodnih stoljeća, u 13. st., benediktinski red počeo je malaksati. Uzroci su višestruki: bogatstvo i gotovo feudalno ustrojstvo samostana, pad discipline, rascjepkanost, prepotencija pojedinih poglavara i dr. Na njihovo mjesto dolaze novi, vitalniji, zemaljskim brigama manje opterećeni, tzv. prosjački redovi, franjevcii, dominikanci, serviti i dr.

PODSJETNIK NA VAŽNIJE NADNEVKE IZ ŽIVOTA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

MONS. DR. VJEKOSLAV MILOVAN

Opsežniji podatci o naznačenom događaju ili službi Miroslava Bulešića mogu se naći u knjigama:

1. Fabijan VERAJA, *Miroslav Bulešić, svećenik i mučenik, znakoviti lik moderne povijesti Istre*, Poreč, 2013.
2. Vjekoslav MILOVAN, *Miroslav Bulešić, svjedok Kristov*, Pula, 2006.

VELJAČA:

- 12. II. 1947.: vlč. M. Bulešić razriješen je službe upravitelja župe Kanfanar i trajno se nastanio u pazinskom sjemeništu.
- 12. II. 2013. Državno Tajništvo Svetе Stolice priopćilo je da je Sveti Otac Benedikt XVI. dopustio da se obred proglašenja blaženim sluge Božjega Miroslava Bulešića obavi u Porečkoj i Pulskoj biskupiji u subotu 28. rujna 2013. godine.

ŽUJAK:

- 28. III. 2000.: porečki i pulski biskup Ivan Milovan je uspostavio biskupijsko sudište u Poreču za kauzu vlč. Miroslava Bulešića.
- 28. III. – 4. IV. 1943.: bl. Miroslav obavio je duhovne vježbe za svećeničko ređenje u samostanu benediktinaca pri bazilici sv. Pavla izvan zidina u Rimu.

TRAVANJ:

- 11. IV. 1943.: vlč. M. Bulešić u Svetvinčentu je zaređen za svećenika.
- 11. IV. 2003.: preneseni zemni ostatci bl. Miroslava s groblja u župnu crkvu u Svetvinčentu.
- 23. IV. 1945.: bl. Miroslav napisao je Duhovni testament („Moja osveta je oprost“).
- 24. IV. 1956.: otvoren je Biskupijski proces u kauzi za kanonizaciju (biskup D. Nežić).
- 26. IV. 1943.: bl. Miroslav slavio je Mladu misu u Svetvinčentu.

SVIBANJ:

- 13. V. 1920.: bl. Miroslav Bulešić rođen je u Čabrunićima, župa Svetvinčenat.
- 23. V. 1920.: bl. Miroslav kršten je u crkvi sv. Franje u Juršićima.

LIPANJ:

- God. 1939.: bl. Miroslav završio je licej i položio veliku maturu u koparskom sjemeništu.
- 26. VI. 1947.: na zasjedanju istarskih svećenika usprotivio se angažiranju svećenika u tzv. „petogodišnjem planu“.

KOLOVOZ:

- 19. VIII. 1947.: bl. Miroslav prati mons. J. Ukmara na krizmu u Tinjan, no krizma je bila spriječena.
- 23. VIII. 1947.: bl. Miroslav suprotstavlja se nasilnicima u crkvi u Buzetu koji su spriječili krizmu. Svojim je tijelom štitio Presveti Oltarski Sakrament da ne bude oskvrnjen od strane nasilnika. Popodne istog dana bl. Miroslav

propovijedao je na krizmi u Črnci.

- 24. VIII. 1947.: komunisti su ubili (zaklali) bl. Miroslava u župnoj kući u Lanišću.
- 26. VIII. 1947.: bl. Miroslav pokopan je u Lanišću, budući da komunističke vlasti nisu dopustile da se sprovodi s ukopnim obredima obavi u njegovoj rodnoj župi Svetvinčenat.
- 24. VIII. 1987.: svečana proslava 40. obljetnice mučeništva bl. Miroslava u Svetvinčentu.
- 24. VIII. 1997.: svečana proslava 50. obljetnice mučeništva bl. Miroslava u Svetvinčentu.
- 24. VIII. 1998.: biskup Ivan Milovana imenovao mons. dr. Vjekoslava Milovana postulatorom u kauzi sl. Božjeg Miroslava Bulešića.
- 24. VIII. 2007.: svečana proslava 60. obljetnice mučeništva bl. Miroslava u Svetvinčentu i Lanišću.

RUJAN:

- 6. IX. 1942.: bl. Miroslav bio je zaređen za subđakona u Poreču. Prije ređenja imao je duhovne vježbe u samostanu u Dajli.
- 11. IX. 2004.: pod predsjedanjem biskupa Ivana Milovana u Poreču je zaključen biskupijski postupak za proglašenje sluge Božjeg Miroslava Bulešića blaženim.
- 18. IX. 1943.: biskup R. Radossi šalje bl. Miroslava na ispomoć u župu Baderna (od 1. 11. 1943. imenovan upraviteljem iste župe).
- Početkom rujna god. 1946.: bl. Miroslav posjetio je nadbiskupa A. Stepinca u Zagrebu.
- 28. IX. 2013.: vlč. Miroslav Bulešić u pulskoj je Areni proglašen blaženim.

LISTOPAD:

- 6. X. 1928.: bl. Miroslav primio je sakrament sv. potvrde.
- 8. X. 1939.: bl. Miroslav započeo je studij bogoslovija u Gorici.
- 9. – 12. X. 1942.: bl. Miroslav obavio je duhovne vježbe za đakonat u samostanu franjevaca konventualaca u Puli.
- 14. X. 1945.: bl. Miroslav premješten je u župu Kanfanar.
- 25. X. 1942.: bl. Miroslav zaređen je za đakona u Svetvinčentu.

STUDENI:

- 1. XI. 1943.: bl. Miroslav preuzeo je službu upravitelja župe Baderna.
- 11. XI. 1939.: nastavlja studij bogoslovija na sveučilištu Gregoriana u Rimu i živi u francuskom sjemeništu. Školske godine 1940./1941. prelazi u zavod Lombardo i ostaje do kraja školovanja u Rimu (srpnja 1943.).

PROSINAC:

- 20. XII. 2012.: papa Benedikt XVI. odobrio je Kongregaciji za kauze svetih proglašiti dekret kojim se Miroslava Bulešića priznaje mučenikom, „in odium fidei“.

Uskrsni koncert i kolaudacija orgulja

Prigodom drugog uskrsnog koncerta u laniškoj župnoj crkvi sv. Kancijana i Kancijanile predstavljene su novopostavljene orgulje, dobivene na dar iz Njemačke.

LANIŠĆE Na Uskrsni ponедјелjak, 21. travnja 2014., u Lanišću je održan koncert duhovnih i prigodnih uskrsnih pjesama. Susret je započeo misnim slavljem koje je predvodio fra Serafin Sabol iz trsatskog samostana u Rijeci. Pjevački crkveni zbor svetišta Majke Božje Trsatske pjevao je misu za mješoviti zbor, Šime Marovića. Fra Serafin Sabol u prigodnoj je propovijedi potaknuo vjernike na razmišljanje „o ostavštini brata i našega sувremenika blaženoga Miroslava Bulešića koji je oprostom ‘onima koji ne znaju i onima koji znaju što čine’ zadužio i nas da slijedimo njegov primjer“, naglasio je fra Serafin. „Ne može se Boga ubiti, čovjeka da, ali Boga u čovjeku ne!“ rekao je Propovjednik. Nastavio je: „Ruke, noge, glavu mogu vam uzeti, ali ono što nosite u sebi, u svome srcu, u svojoj duši nitko vam ne može oduzeti!“ „Ja neću vraćati oko za oko, Zub za Zub“, bila je Bulešićeva misao, istaknuo je Propovjednik. „Ovome narodu, a i svijetu, potrebni su ovako hrabri sveti ljudi koji će u svakome trenutku znati reći istinu!“ istaknuo je te nastavio kako je primjer blaženika Miroslava Bulešića na tragu našega Učitelja Isusa koji je rekao ‘Oče, oprosti im jer ne znaju što čine.’ „Uskrs je blagdan ne samo kršćana već svih ljudi jer je to pobeda Istine, Pravde i Ljubavi, Onoga koji je to svojim naukom i uskrsnućem navijestio“, zaključio je fra Serafin svoje razmišljanje potaknuto primjerom tog hrabroga svećenika koji je narodu kojemu je pripadao znao svjedočiti Istину o Bogu i Čovjeku, unatoč čak i prijetnjama smrću.

Dar župi Lanišće

Na početku koncerta Davor Juretić je na orguljama izveo preludij L. Boellmana „Prière a Notre Dame“, stavak iz „Suite Gothique“. Posjetitelji, koji su se unatoč jakoj kiši okupili u velikom broju, mogli su doživjeti ljepotu orguljskog muziciranja na dvomanualnim elektronskim orguljama, „osjetiti“ zvuk koji je ispunio prostrani prostor laniške župne crkve te se uvjeriti

u kvalitetu i ljepotu tonova toga instrumenta. Potom je Igor Vlajinić na orguljama pratit nastup crkvenog zbara svetišta Majke Božje Trsatske pod ravnjanjem Klaudije Kraljić. Izveli su djelo V. Miseračha Graua „Cantate Domino“ i Gounodov „Ave Verum“ te svojim nastupom oduševili nazočne. Svu suptilnost zvukova orgulja u suzvuku violine i tenora dočarali su tenor Igor Vlajinić, violinist Eduard Kraljić i Davor Juretić za orguljama, izvevši djelo B. Bichtellera „Regina Coeli“. Dok je crkveni zbor i puk laniške župe pjevao „Kraljice neba“, izvođači su sišli s kora i s još se nekoliko pjesama predstavili publici koja ih je pozdravila dugim, oduševljenim pljeskom. Završno je Davor Juretić na orguljama izveo djelo G. F. Haendela „Passacaglia“.

Orgulje su poklonjene laniškoj župi posredstvom obitelji Vesne i Davora Peharca, a darovao ih je Eugen Sagmeister, regionalni kantor iz Freyunga u Njemačkoj, veliki prijatelj Hrvatske, koji svoje prijateljstvo još iz vremena Domovinskog rata iz godine u godinu potvrđuje novim donacijama. Nai-me, dosad je donirao i organizirao donacije sveukupno 66 orgulja za crkve u Slavoniji, Gorskem kotaru, Istri i Dalmaciji. Tim uskrsnim koncertom žitelji Lanišća željeli su mu izraziti svoju zahvalnost za primljeni dar. Zbog obveza koje ima u mjestu svojega djelovanja, nije se mogao odazvati pozivu na koncert, no pisano se ispričao.

Koncert je organiziran suradnjom Općine Lanišće i župe Lanišće.(V. Ž., G. K.)

KONCERT zbora svete Cecilije iz Pardamana

SVETA MARIJA NA KRASU U nedjelju 4.5. 2014. u župi Gospe od Milosti u Svetoj Mariji na Krasu ostvareno je gostovanje zbora svete Cecilije iz Pardamana (*Coro Santa Cecilia Pardamano*), pokrajina Udine. Predsjednik zbora gospodin Ciol Nello te njegova zamjenica gospođa Vassallo Annalisa ukratko su predstavili povijest i repertoar zbora. Uime župnog vijeća i kao članica župnog zbora te kao predstavnica Predsjedništva Zajednice Talijana Grada Umaga gospođa Rivana Tomasich uputila je gostima riječi dobrodošlice. Uz pjevane dijelove svete mise zbor je izvodio i MARIALASSU', autor Bepi De Marzi, TOLLITEHOSTIAS, ESALTALCIELO L. Van Beethovena. Na kraju svete mise župnik Bernard Jurjević zahvalio je zboru na sudjelovanju na svetoj misi te na kraju goste i domaćine pozvao na zajednički domjenak. (*Dean Visintin*)

KNJIGA "PUT SVETLA"

Put svjetla (Via lucis) može jednako tako postati izvanrednom pedagogijom vjere, jer kao što kaže: dolazi se „per crucem ad lucem“ (po križu do svjetla). Naime metaforom hoda, Via lucis vodi od uočavanja zbilje bolikoja u Božjem planu ne predstavlja životno odredište-do nade, do dosezanja istinskoga cilja čovjeka: oslobođenja, radosti, mira, što su bitno vazmene vrijednosti.

(UVOD, Iz: Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji, Načela i smjernice, Vatikan 2002., br.153)

Ovdje predloženi hod u razmatranju života u vjeri, na temelju susreta Isusa i njegovih učenika nakon uskrsnuća sve do Pedesetnice, može poslužiti za istinska slavlja Božje riječi. (Iz: Napomena)

Uskrsni koncert u Umagu

Uumaškoj župnoj crkvi Uskrsni je ponedjeljak, 21. travnja, uveličan svečanim uskrsnim koncertom koji su članovi župnog zbora, pod ravnjanjem župnika preč. Rudija Korace, podarili župljanim svoje župe. Tijekom misnog slavlja koje je tom prigodom predvodio dr. Josip Grbac, župnik u Savudriji i Murinama, zbor je otpjevao Gilbotičevu misu te druge prigodne pjesme. Koncert, koji je uslijedio nakon mise, započeo je lijepom višeglasnom izvedbom skladbe „Veličajte Gospodina“. Uslijedio je hommage W. A. Mozartu pjesmom „Laudate Dominum“. U pjesmi „Panis Angelicus“, i u još nekoliko pjesama u kojima se izmjenjuju solističke i zborske dionice, istaknuti su solisti: Karmen Kraljević, Luana Gnijatović, Miljenko Ladavac te Josip Koraca. Nakon uzvišene Mozartove „Ave Maria“ i, također na latinskom, „Tantum ergo“, otpjevana je Antonićeva skladba „Zemlja uzdrhta“.

Posljednji je dio koncerta bio posvećen Verdiju, s obzirom da je u tijeku obilježavanje Verdijeve godine. Zbor i solistica iskazali su se arijom Giuseppea Verdija „O Signore dal tetto natio“ iz opere „I Lombardi“, a veliko finale bila je veličanstvena izvedba arije „Va pensiero“, koju je klavirski pratilo vlc. Koraca. Preč. Rudi Koraca pročelnik je dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu od 1998. godine, a u Umagu je župnik 12 godina. Glazbeno je to jedna od najaktivnijih župa gdje su probe zbora triput tjedno, zbor broji preko pedeset članova, a vlc. Koraca, osim toga, redovito odlazi pratiti i probe zborova u Trvižu i Starom Pazinu, stvarajući tako jednu moćnu zborskiju strukturu koja na svim velikim biskupijskim događajima predstavlja glavnu glazbenu snagu. (G. K., foto M. Gavran))

ZLATNI PIR

U TARU

Užupnoj crkvi sv.Martina u Taru, 12.siječnja 2014.godine slavili su 50.obljetnicu braka Rudolf i Evelina Sokolović.

ŠIROKA PONUDA U KNJIŽARAMA "JOSIPA TURČINOVIĆA"

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o., Pazin,

narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082

PULA, Danteov trg 1, tel. 052/ 216 498

POREČ, Eufrazijeva 22, 52440, Tel: 052 451 784

Posjetite nas!

PRIGODNI DAROVI ZA PRVU SV. PRIČEST I KRIZMU!

Iz ponude izdvajamo:

- prigodne čestitke
- krsne haljinice, šalove (za krštenje i krizmu odraslih)
- uspomene na sakramente (krštenje, prva pričest, krizma, vjenčanje)
- veliki izbor svijeća za razne prigode (parafinske, voštane i tekući vosak)
- kolar košulje, misno vino, ampulice, hostije
- križeve, krunice, kipove, uokvirene slike, svijećnjake, tamjan i tamjanice
- veliki izbor knjiga vjerskih izdavača
- (molitvenici, katekizmi, priručnici, životopisi svetaca, slikovnice,..)
- božićni assortiman (jaslice, figurice za jaslice,...)
- DVD vjerske tematike za djecu i obitelj

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN

- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE

- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM

- komentar nedjeljnog Evandela
- nedjeljom u 8:30